

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Zhodnocení elektronické evidence tržeb z hlediska
daňového subjektu a správce daně**

Jitka Forstová

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jitka Forstová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zhodnocení elektronické evidence tržeb z hlediska daňového subjektu a správce daně

Název anglicky

Evaluation of Electronic Register of Sales from the perspective of the fiscal entity and the tax administrator

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit pozitiva a negativa související se zavedením elektronické evidence tržeb z hlediska daňového subjektu a správce daně. Přínosem bakalářské práce bude zhodnocení vlivu EET na příjmy státního rozpočtu ČR u vybraných daní.

Metodika

Závěrečná práce bude rozdělena na část teoretickou a analytickou. V teoretické části budou vysvětleny základní pojmy a kategorie z dané oblasti formou literární rešerše. Potřebné informace budou čerpány z relevantních zdrojů dat: MFČR, MPSVČR, MVČR a Statistické ročenky. V teoretické části práce bude využita metoda sekundárního sběru dat a studium literatury.

V analytické části práce bude využita metoda analýzy dokumentu a následné zhodnocení efektivnosti zavedení EET do praxe. V BP budou využity metody syntéza, deskripce a komparace.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran textu bez příloh

Klíčová slova

EET, zákon o evidenci elektronických tržeb, fiskální identifikační kód, elektronická účtenka, finanční správa, pokladny EET, minoritní příjmy

Doporučené zdroje informací

Dušek Jiří, Elektronická evidence tržeb v přehledech, ISBN: 978-80-271-0422-2

Hajdušek Tomáš, Vodička Milan, První zkušenosti s EET – elektronickou evidencí tržeb, ISBN: 978-80-7552-589-5

Kolektiv, Elektronická evidence tržeb, ISBN: 978-80-8183-001-3

Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb

Zákon č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Dobroslava Pletichová

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 14. 11. 2017

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 06. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Zhodnocení elektronické evidence tržeb z hlediska daňového subjektu a správce daně" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 12.3.2019

Jitka Forstová

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Dobroslavě Pletichové za odborné rady, mé celé rodině za podporu při zpracování bakalářské práce.

Zhodnocení elektronické evidence tržeb z hlediska daňového subjektu a správce daně

Souhrn

Bakalářská práce hodnotí zavedení elektronické evidence tržeb v České republice, její inovace jako nástroj efektivity správy a výběru daní. Elektronická evidence tržeb byla v České republice zavedena v roce 2016 na základě zákona č. 112/2016 a spuštěna první fází pro restaurační a ubytovací zařízení dne 01. 12. 2016. Jedná se o způsob evidence tržeb a online komunikace mezi poplatníky a správcem daně. Finanční správa jako hlavní důvod pro zavedení elektronické evidence tržeb uvádí dlouhodobé a opakované krácení daně poplatníky a plátcí daně. Mezi další důvody dle finanční správy patří narovnání podmínek v konkurenčním boji a snížení šedé ekonomiky. Bakalářská práce hodnotí vliv EET na výši příjmů státního rozpočtu na základě zvýšeného výběru daně z přidané hodnoty, daně z příjmů právnických a fyzických osob a tím i souvisejícím odvodem pojistného na sociální a zdravotní pojištění. Obsahuje též zkušenosti daňových subjektů se zavedením EET, jejich názory a povinnosti dle zákona č.112/2016.

Klíčová slova: EET, zákon o evidenci elektronických tržeb, fiskální identifikační kód, elektronická účtenka, finanční správa, pokladny EET, minoritní příjmy

Evaluation of Electronic Register of Sales from the perspective of the fiscal entity and tax administrator

Summary

The BA thesis evaluates the introduction of electronic evidence of sales (EES) in the Czech Republic and its innovations as an effective tool of tax administration and collection. EES was introduced in the Czech Republic in 2016 based on Law n. 112/2016 and started by its first phase for restaurants and housing facilities on February 1, 2016. It is a method of sales evidence and online communication between tax payer and tax administrator. The Financial Administration has stated long term and repeated tax evasion as the main reason for EES introduction. Among other reasons, it notes equalization of conditions in competition and decreasing of grey economy. BA thesis evaluates the influence EES has had on government budget income based on an increase of VAT, legal and physical person income taxes and related social and security insurance expenses. It also includes the experiences of tax subjects with EES introduction, their opinions and obligations according to Law n. 112/2016.

Keywords: EES, Law on EES, fiscal identification code, electronic receipt, Financial Administration, EES treasury, minority income

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	16
3.1 Inovace jako nástroj efektivity správy a výběru daní.....	16
3.2 EET a její systémové pojetí.....	17
3.3 Předpoklady pro zavádění EET v rámci ČR	18
3.4 Technologické inovace a elektronizace správy a výběru daní	20
3.5 Elektronická podání pro finanční správu	21
3.6 Doporučení finanční správy pro budoucí IS/IT architekturu APO	23
3.7 Elektronická evidence tržeb	26
3.7.1 Subjekt a předmět evidence tržeb	27
3.7.2 Pokladna.....	27
3.7.3 Prodejní místo	28
3.7.4 Náležitosti pokladního dokladu	28
3.8 Řešení systému EET – komparativní analýza oproti ČR.....	30
3.8.1 Off-line model – Slovensko	30
3.8.2 Online model – Chorvatsko	33
3.8.3 Hybridní model – Maďarsko	34
4 Analytická část	35
4.1 Zkušenosti s využitím EET mezi daňovými subjekty.....	35
4.1.1 Interpretace výsledků kvantitativního šetření	35
4.1.2 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	40
4.2 Zhodnocení vlivu EET na příjmy do státního rozpočtu	43
5 Diskuse	53
6 Závěr.....	55
7 Seznam použitých zdrojů	57
8 Přílohy	59
8.1 Dotazník	59
8.2 Náklady na projekt e-tržby a provoz	62

Seznam obrázků

Obrázek 1 Vzorce číselných řad	15
Obrázek 2 Elektronická podání pro finanční správu	22
Obrázek 3 Přehled daňových přínosů EET (mld. Kč)	45

Seznam tabulek

Tabulka 1 Základní segmentační údaje o respondentech	36
--	----

Seznam grafů

Graf 1 Zavedení EET a výběr možností v % (N=152)	37
Graf 2 Potenciální zneužívání informací finanční správou v % (N=152)	37
Graf 3 Dopady zavedení EET na firmy v % (N=152)	38
Graf 4 Největší obavy ze zavedení EET do firmy v % (N=152)	38
Graf 5 Podnikatelská reakce na přechod na EET v % (N=152)	39
Graf 6 Vyčíslení reálných nákladů po zavedení EET v % (N=152)	39
Graf 7 Průměrná měsíční mzda	43
Graf 8 Počáteční náklady v milionech Kč	47
Graf 9 Předpokládané provozní náklady v milionech Kč	47
Graf 10 Příjmy do státního rozpočtu v milionech Kč	50
Graf 11 Míra inflace	51
Graf 12 Hrubý domácí produkt v ČR a EU	52

Použité zkratky

ČSÚ Český statistický úřad

DPH Daň z přidané hodnoty

DPFO Daň z příjmů fyzických osob

DPPO Daň z příjmů právnických osob

EET Elektronická evidence tržeb

HDP Hrubý domácí produkt

MF Ministerstvo financí

1 Úvod

Hlavním důvodem pro zavedení elektronické evidence tržeb v České republice je dlouhodobé a opakované krácení daňové povinnosti poplatníky a plátcí daně. Podle Českého statistického úřadu dosahují v České republice nevykázané příjmy částku ve výši cca 170 mld. Kč ročně.

Finanční správa nyní nemá potřebné informace, aby dokázala při počtu podnikatelských subjektů v České republice efektivně a cíleně provádět daňové kontroly. Proto bylo nutné přijít s novými, avšak osvědčenými moderními nástroji, které zamezí daňovým únikům a poskytnout finanční správě adekvátní nástroje, které jí umožní získat efektivní formou informaci o tom, zda daňový poplatník správně vykazuje své příjmy, hlavně příjmy v hotovosti.¹

Elektronická evidence tržeb (dále EET) je online způsob komunikace poplatníků se správce daně při prokazování příjmů z podnikatelské činnosti, které jsou předmětem daně. Jedná se o příjmy, které podnikající fyzické a právnické osoby přijímají v hotovosti, směnkou, šekem, nebo jiným obdobným způsobem (stravenkami). EET se nevztahuje na platby kartou a platby provedené převodem z bankovního účtu na bankovní účet. Tyto příjmy jsou prokazatelné a poplatníci je mají evidované na svých běžných účtech u peněžních ústavů. Při této formě úhrady není možné krácení daňové povinnosti. Finanční správa jako hlavní důvod pro zavedení EET uvádí dlouhodobé a opakované krácení daňové povinnosti.

Dne 13. 04. 2016 byl vydán ve Sbírce zákonů právní předpis - Zákon o evidenci tržeb č.112/2016 Sb. Spolu s ním nabyt platnost doprovodný zákon č.113/2016 Sb., kterým se snížil odvod daně z přidané hodnoty v oblasti stravovacích služeb z 21 % na 15 % vyjma alkoholických nápojů. Z důvodu postupné přípravy podnikatelů a Finanční správy na zavádění EET byla povinnost evidovat své tržby rozčleněna do 4. fází. První fáze začala platit dne 1. prosince 2016 pro ubytovací a stravovací služby, druhá fáze určena pro maloobchod a velkoobchod až od 1. března 2017. Plánovaná třetí fáze EET by se měla

¹ *Elektronická evidence tržeb* [online]. MF ČR a Finanční správa ČR: MF ČR a Finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/>

týkat stánkového prodeje občerstvení bez stolů a židlí, ale také farmářských trhů a služeb, které poskytují účetní, advokáti a lékaři, ale stále není uvedena do praxe. Čtvrtá fáze měla zahrnovat vybrané řemeslníky a její termín jejího zahájení není dosud pevně stanoven. V této chvíli probíhají první dvě fáze EET, které přinesly příjmy do státního rozpočtu, narovnání podmínek v konkurenčním boji a snížení šedé ekonomiky. Pro celkovou efektivitu výběru daní je důležité spuštění třetí a čtvrté fáze EET.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit pozitiva a negativa spojená se zavedením elektronické evidence tržeb z hlediska daňového subjektu a správce daně. Přínosem bakalářské práce bude zhodnocení vlivu EET na příjmy státního rozpočtu ČR u vybraných daní.

2.2 Metodika

Závěrečná práce bude rozdělena na část teoretickou a analytickou. V teoretické části budou vysvětleny odborné pojmy a kategorie z dané oblasti formou literární rešerše. Potřebné informace budou čerpány z relevantních zdrojů dat českých i zahraničních: MFČR, MPSVČR, MVČR, Eurostatu, Statistické ročenky ČR a zákona o elektronické evidenci tržeb. V úplném závěru teoretické části bude objasněno fungování obdobných systémů evidence tržeb ve vybraných zemích Evropské unie.

Při zpracování bakalářské práce bude použita metoda sekundárního sběru dat, metoda analýzy dokumentu a informací z daňové oblasti, které budou získány studiem odborné literatury, internetových a interních zdrojů Finanční správy, metodických pokynů i z odborné praxe (vyměřování a správa daní). Na základě metody syntézy a komparace bude provedeno celkové zhodnocení získaných poznatků s využitím statistických metod, metody deskripce, kde bude popsán a vytvořen komplexní přehled související s problematikou elektronické evidence tržeb.

Pro zhodnocení pozitiv a negativ spojených se zavedením EET z hlediska daňového subjektu bude použita metoda kvantitativního výzkumu face - to - face dotazování. Pro osobní dotazování bude použita tradiční technika PAPI (dotazování s papírovými dotazníky) a CAPI (dotazování s pomocí počítačů). Osobní dotazování je založeno na rozhovoru tazatele s respondentem na základě předem připraveného dotazníku s přesně předepsanými otázkami a většinou také možnostmi odpovědí. Osobní dotazování je proto technikou, přinášející z metodologického hlediska nejspolehlivější výsledky, která je vhodná zejména pro zajištění vysoce spolehlivých a zároveň poměrně detailních informací.

Cíl bakalářské práce se zabývá zhodnocením vlivu EET na příjmy do státního rozpočtu, pozitiva a negativa pro správce daně. V této části práce budou zhodnoceny faktory, které ovlivnily daňové inkaso za zkoumané období účinnosti EET. Budou zkoumány vztahy daní k příjmové složce státního rozpočtu a jeho výnosnost. Následně budou zhodnoceny faktory, které ovlivnily daňové inkaso a vývoj vybraných makroekonomických ukazatelů (HDP a míru inflace).

Hrubý domácí produkt (HDP), je finální celková peněžní hodnota statků a služeb vytvořená za dané období na určitém území. Tento ukazatel se používá v makroekonomii pro určování výkonnosti ekonomiky států. Časovým obdobím bývá obvykle rok. V mezinárodních srovnáních se také používá HDP na obyvatele (HDP na hlavu). Data uvádějící inkaso daní státního rozpočtu jsou čerpána ze statistických ročenek Českého statistického úřadu či stránek Ministerstva financí České republiky. Data jsou zachována v běžných cenách tak, jak jsou uvedeny ve statistických ročenkách v příslušném roce.

Míra inflace znamená všeobecný růst cenové hladiny v čase, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Statistické vyjadřování inflace vychází z měření čistých cenových změn pomocí indexů spotřebitelských cen. Cenové indexy poměřují úroveň cen vybraného spotřebního koše reprezentativních výrobků a služeb (cca 700) ve dvou srovnávaných obdobích, přičemž je zohledňován jejich význam a podíl na celkové spotřebě domácností.

Důležitými statistickými daty, pomocí nichž můžeme zkoumat dynamiku jevů v čase, jsou tzv. časové řady. Mají základní význam pro analýzu příčin, které na tyto jevy působily a ovlivňovaly jejich chování v minulosti a pro předvídání jejich budoucího vývoje. Časová řada je numerická proměnná, jejíž hodnoty podstatně závisí na čase, v němž byly získány (posloupnost chronologicky uspořádaných pozorování). Časové okamžiky, kdy byla data získána, jsou od sebe většinou stejně vzdáleny.

Ekonomické časové řady dále dělíme na dlouhodobé a krátkodobé. Hodnoty dlouhodobých časových řad jsou sledovány v ročních či delších časových úsecích. Hodnoty krátkodobých časových řad jsou sledovány v úsecích kratších než je jeden rok. Příkladem krátkodobých

časových řad jsou časové řady čtvrtletní, měsíční, týdenní atd. Toto členění je důležité při zkoumání jednotlivých složek časových řad.

Obrázek 1 Vzorce číselných řad

Při práci s časovými řadami je někdy důležité zjistit jejich průměrné hodnoty. Průměrná hodnota intervalové časové řady se vypočítá pomocí *prostého aritmetického průměru*

$$\bar{y} = \frac{\sum_{t=1}^T y_t}{T}. \quad (1.1)$$

Průměrná hodnota okamžikové časové řady y_t , $t = 1, \dots, T$ se počítá pomocí *chronologického průměru*. Při stejné vzdálenosti mezi jednotlivými okamžiky sledování se používá prostý chronologický průměr

$$\bar{y} = \frac{\frac{y_1 + y_2}{2} + \frac{y_2 + y_3}{2} + \dots + \frac{y_{T-1} + y_T}{2}}{T-1} = \frac{\frac{1}{2} y_1 + \sum_{t=2}^{T-1} y_t + \frac{1}{2} y_T}{T-1}. \quad (1.2)$$

Při různé vzdálenosti jednotlivých okamžiků sledování se používá vážený chronologický průměr

$$\bar{y} = \frac{\frac{y_1 + y_2}{2} d_2 + \frac{y_2 + y_3}{2} d_3 + \dots + \frac{y_{T-1} + y_T}{2} d_T}{d_2 + d_3 + \dots + d_T}, \quad (1.3)$$

kde d_t , $t = 2, \dots, T$, je délka jednotlivých časových intervalů sledování daného okamžikového ukazatele.

Zdroj: vlastní zpracování

3 Teoretická východiska

3.1 Inovace jako nástroj efektivity správy a výběru daní

Problematika efektivity správy a výběru daní je jedním z klíčových problémů, které v rámci své činnosti musí subjekty v rámci daňové správy ČR řešit. Efektivita je poměrně často ztotožňována s výkonností daňového systému, s efektivností výběrů daní, kterou lze charakterizovat jako *schopnost úspěšně se rozvíjet a zároveň také co nejvíce zhodnocovat vložené finanční investice do inovací v daňové správě a z hlediska efektivity daní.*² Tato schopnost jim umožňuje dosahovat určitých, předem definovaných, výsledků. Ty je možné, na základě určitých kritérií, poměřovat s výsledky jiných podniků.

V současnosti se proto i instituce v rámci veřejné správy obecně snaží o cílené řízení výkonnosti, které by jim zajistilo soulad mezi jejich strategickými cíli a soulad s jejich řízením a motivací pracovníků tak, aby byly naplněny cíle efektivity správy a výběru daní v rámci daňové soustavy ČR. Efektivita a inovace jsou vzájemně propojeny a umožňují tak dosáhnout co nejlepších výsledků s vynaložením optimální výše nákladů.³

Vztah efektivity a inovací je možné chápat jako „*Vztah mezi účinkem (efektem), který poskytuje zkoumaný systém, a náklady nutnými pro jeho dosažení.*“⁴ Tyto efekty je možné spolehlivě kvantifikovat pomocí ekonomických veličin a následně je hodnotit a poměřovat jak se stanovenými cíli, tak hodnotit současný stav a predikovat také budoucí vývoj a budoucí stav v této oblasti.

² HAMERNÍKOVÁ, B. *Problémy optimalizace rozpočtové a fiskální politiky*. 1. Praha: Matfyzpress, 2010. 131 s. ISBN 978-80-7378-150-7, s. 16

³ DRUCKER, P., MACIARIELLO, D. *Drucker na každý den: 366 zamyšlení a podnětů, jak dělat správné věci*. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-140-2, s. 127-130

⁴ SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. *Podniková ekonomika*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8, s. 65-67

3.2 EET a její systémové pojetí

Jedním z hlavních důvodů, proč se konkrétní instituce nebo subjekt v rámci daňového systému rozhodne přistoupit k inovacím, je zpravidla spojena se záměrem zvýšení efektivity daňové správy a výběru daní v rámci daného daňového systému ČR. Inovace jsou tak předpokladem toho, aby se efektivita činností při výběru daní zvyšovala. Inovace je možné chápat jako významný nástroj, bez něhož nelze docílit úspěšného dalšího rozvoje činností. Za inovace považujeme *veškeré činnosti, které posilují efektivitu daných činností nebo procesů v rámci dané instituce*. Ve své podstatě jsou komplexním procesem, který začíná nápadem, přes vlastní vývoj až po samotnou realizaci. Výsledkem inovací a navazujících inovačních procesů by mělo být zlepšení procesu, systému nebo dalších činností při správě a výběru daní v rámci daňového systému ČR.⁵

Inovace jsou prostředkem samozřejmě také i podnikatelských subjektů jak se odlišit od své konkurence v tom, že budou produkovat diferencované výrobky či služby. Poukazuje se tak na skutečnost, že inovace je možné uskutečňovat pouze na základě systematické práce zabývající se hledáním zdrojů inovací, zaznamenáváním změn a jejich symptomů jako signálů příležitostí ke zdařilým inovacím. V tomto kontextu je uváděno jedenáct základních principů, jež ukazují na to, jak je možné aplikovat inovace v rámci veřejné správy a kontextu výběru a správy daní, stejně tak jsou tyto principy uplatnitelné v dalších oblastech:⁶

1. Základem úspěchu je důkladná analýza příležitostí, v souvislosti s daňovou správou a výběrem daní je to zejména analýza stávajícího stavu, příležitostí a hrozeb, které ze současného systému vyplývají, a které by měl inovovaný systém výběru a správy daní řešit.
2. Důraz je třeba dbát na koncepčnost a percepční charakter inovací, tj. naslouchat a pozorovat, tento krok ve výběru a správě daní navazuje na předchozí bod, je nutné zhodnotit, jak se dosavadní systém osvědčil v praxi, jaká byla jeho efektivnost a co mohou přinést inovace v rámci systému výběru a správy daní.

⁵ SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. *Podniková ekonomika*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8, s. 65-67

⁶ HAMERNÍKOVÁ, B. *Problémy optimalizace rozpočtové a fiskální politiky*. 1. Praha: Matfyzpress, 2010. 131 s. ISBN 978-80-7378-150-7, s. 17-18

3. Efektivní inovace je jednoduchá a jasně zaměřená, základem musí být jednoduchost a transparentnost systému, a také uživatelského rozhraní pro pracovníky v jednotlivých institucích správy a výběru daní.
4. Efektivní inovace začínají v „maličkostech“ a usilují o naplnění konkrétního cíle, v této souvislosti je to naplnění předchozích bodů, ke zvýšení efektivity usilujeme o optimalizaci i dílčích problémů, které by systém správy a výběru daní zefektivnily a zjednodušily.
5. Cílem úspěšné inovace musí být vyšší efektivita systému správy a výběru daní.
6. V jednoduchosti je krása - inovace nesmí být příliš složitá.
7. Inovovat je třeba hned, ne až v budoucnu, je nutné zaměřit se hlavně na řešení aktuálních hrozeb a příležitostí v rámci tohoto systému,
8. Inovace představují vynalézavost a práci specialistů, odborníků ve svém oboru.
9. Je třeba stavět na přednostech daného systému správy a výběru daní, inovace musí mít určitý status serióznosti.
10. Inovace mají dopad na všechny zainteresované strany a mění jejich chování a toto je nutné zohlednit i při zavádění inovací v rámci systému správy a výběru daní v daňovém systému ČR.

3.3 Předpoklady pro zavádění EET v rámci ČR

Podmínkou úspěšné realizace inovace v systému správy a výběru daní a jednotlivých institucí je existence určitých předpokladů a podmínek, o nichž se hovoří jako o inovačních podnětech a inovačním potenciálu. V rámci systémového pojetí inovací může vedení konkrétní instituce správy daní nebo výběru daní pracovat s určitými inovačními podněty, které se nacházejí:⁷

- **uvnitř instituce nebo uvnitř systému**, mezi ně lze například zařadit podněty týkající se potřeby na změnu vnitřních procesů instituce a systémových procesů, podněty způsobené nahodilými nebo nečekanými událostmi, podněty vzniklé v důsledku oborových změn a další relevantní podněty,

⁷ DRUCKER, P., MACIARIELLO, D. *Drucker na každý den: 366 zamyšlení a podnětů, jak dělat správně věci*. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-140-2, s. 127-130

- **vně instituce nebo vně systému**, jde o podněty týkající se například nových znalostí, inteligentních technologií, změny ve struktuře instituce nebo systému, změny v rámci vnějšího prostředí, apod.

Poněkud odlišněji na inovační podněty nahlíží odborné zdroje a praxe s tím, že za podnět lze považovat prakticky všechno, co v budoucnu přinese obecně nějaký prospěch. Podle autora mohou být zdrojem inovace například: **demografické faktory** a vývoj ekonomicky schopné populace a ekonomicky činných osob a **rozpory** ve stávajícím systému správy a výběru daní, **neúspěch** ve formě předchozího procesu a snah týkajících se inovací v oblasti správy a výběru daní nebo **chytrý nápad**, kdy jde o inovaci založenou na nápadu, který svým obsahem převyšuje všechny ostatní.⁸

Se všemi inovačními podněty by však mělo být v podniku nakládáno tak, aby byly přeměněny vždy směrem k vyšší efektivitě procesů a činností v daňovém systému. S tímto tvrzením se ztotožňují i další odborné zdroje, které uvádějí, že podle toho, jaký druh výhody a inovace do systému správy a výběru daní přinese lze rozlišovat:⁹

- **Procesní inovace** - představují změnu v technologických a technických procesech nebo v jiném uspořádání dodavatelských sítí s cílem zlepšit pracovní podmínky, snížit materiálové a mzdové náklady, zlepšit životního prostředí, zefektivnit procesy výběru a správy daní, apod. .
- **Produktové inovace** – jde o změny, které přímo souvisí s produktem nebo službou, jde například o zavedení nového informačního daňového systému nebo výrazné zlepšení parametrů stávajících služeb nebo stávajícího informačního systému určeného pro správu a výběr daní. V rámci produktové inovace bývají často využívány nové technologie či aplikovány nové znalosti.
- **Organizační inovace** – spočívá v zavedení nových metod organizace, a to buď v rámci organizace pracovního místa, nebo v rámci vnitropodnikových organizačních vazeb a vztahů.

⁸ DRUCKER, P., MACIARIELLO, D. *Drucker na každý den: 366 zamyšlení a podnětů, jak dělat správné věci*. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-140-2, s. 127-130

⁹ DRUCKER, P., MACIARIELLO, D. *Drucker na každý den: 366 zamyšlení a podnětů, jak dělat správné věci*. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-140-2, s. 127-130

3.4 Technologické inovace a elektronizace správy a výběru daní

Význam elektronizace a inovace ve správě a výběru daní spočívá zejména ve zjednodušení komunikace správce daně a daňového subjektu při jednotlivých úkonech, postupech a řízení při správě a výběru daní. Elektronizace správy daní je prováděna zejména za účelem zjednodušení, zefektivnění, a v konečném důsledku také zefektivnění nákladů komunikace daňových subjektů s daňovou správou. Elektronická komunikace s daňovou správou nevyžaduje žádné zásadní hlubší znalosti. K samotnému využívání daňového portálu jsou na straně daňového subjektu dostačující obecně znalosti práce s PC, zejména pak práce s nástroji vztahujícími se k elektronickému prohlížeči a je nutné také připojení k internetu.¹⁰

Elektronizace ve správě daní je v současné době nutností při dalším zefektivňování správy daní. S ohledem na množství zpracovaných informací a dat je nutné, aby jednotlivé finanční úřady pracovaly efektivně, jak z hlediska jednotlivých činností, tak komunikace ve vztahu k jednotlivým skupinám klientů. Týká se to tak zejména daňových přiznání, hlášení, žádostí, apod., stejně tak jednotlivých úřadů, které písemnosti vydávají, jako jsou platební výměry, rozhodování v daňovém řízení, apod.

Elektronizace ve správě daní je procesem, v jehož rámci jsou zaváděny v daňové správě jednotlivé služby pro veřejnost, které jsou dostupné prostřednictvím internetu. Tyto informace je možné nalézt na portálu české daňové správy, kdy vymezení tohoto portálu je uvedeno na obrázku níže. Tyto elektronické aplikace mají za cíl zejména usnadnit komunikaci veřejnosti, kterou můžeme označit jako daňové subjekty, se správcem daně, což je například možnost rychle vyhledat různé aktuální informace, stejně jako úřední stanoviska nebo tiskopisy ve vztahu ke správě a výběru daní.¹¹

Je to také možnost podávat v elektronické podobě daňová přiznání, stejně jako i další podání v elektronické formě, a také za určitých podmínek mít přístup do vybraných částí osobních daňových spisů daňových subjektů a na osobní daňový účet, který označujeme jako tzv. osobní daňovou schránku. Tyto služby se neustále rozšiřují a zdokonalují vlivem

¹⁰ CURTIS, G., COBHAM, D. *Business Information Systems: Analysis, Design and Practice*. 5. vyd. London: Financial Times Management, 2005. 686 s. ISBN 978-0-273-68792-4, s. 57-58

¹¹ CURTIS, G., COBHAM, D. *Business Information Systems: Analysis, Design and Practice*. 5. vyd. London: Financial Times Management, 2005. 686 s. ISBN 978-0-273-68792-4, s. 57-58

technologických inovací a rozvoje. V současnosti jsou spisy daňových poplatníků vedeny v tzv. kombinované formě, tedy část existuje v písemné podobě a část v elektronické podobě. Velký posun v elektronizaci celé státní správy představovalo zavedení datových schránek, kdy se komunikace směrem k právnickým osobám děje výhradně prostřednictvím datových zpráv.¹²

3.5 Elektronická podání pro finanční správu

Finanční správa v souladu s platnou právní úpravou připravila pro veřejnost, pro klienty těchto institucí, možnost podávání daňového přiznání, hlášení a dalších písemností v elektronické podobě. K tomuto účelu slouží elektronická podání pro finanční správu, ve zkratce EPO. Aplikace EPO je elektronickou podatelnou orgánů Finanční správy, která umožňuje provádět daňová podání a odesílat další písemnosti v elektronické podobě. Aplikace umožňuje opatřit podání uznávaným elektronickým podpisem, případně odeslat s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým je možné se přihlásit do jeho datové schránky. Daňové podání je však možné odesílat i neopatřené uznávaným elektronickým podpisem.¹³

Hlavní vybrané funkce, které zefektivňují práci v aplikaci EPO:¹⁴

- Automatické provádění matematických operací u vybraných poboček institucí v rámci správy a výběru daní.
- Kontroly obsahu podání, které jsou shodné s kontrolami realizovanými při zpracování podání na příslušném finančním úřadu.
- Možnost uložení pracovního souboru s podání.

¹² DOUCEK, P.. *Informační management*. Praha: Professional Publishing, 2010. 251 s. ISBN 987-80-7431-010-2, s. 151

¹³ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

¹⁴ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

- Možnost zpětného načtení pracovního souboru s podáním pro další činnosti a pro práci s nimi.
- Zobrazení pokynů k vyplnění podání přímo u jednotlivých položek formuláře.
- Možnost připojení přílohy v elektronické podobě o maximální velikosti 5 MB.
- Uložení odeslání daného souboru – dokumentu do datové schránky.
- Další funkcionality, které mohou být nastaveny individuálně podle potřeby daného daňového subjektu.

Aktuální podoba elektronického podání portálu Finanční správy je uvedeno na obrázku č.1.

Obrázek 2 Elektronická podání pro finanční správu

Zdroj: https://adisepo.mfcr.cz/adisc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

Jak je patrné z aktuální podoby tohoto portálu, tak jsou zde obsaženy informace, které se týkají nastavení vlastního PC pro činnosti a procesy související s podáním konkrétního dokumentu a souboru. Dále jsou v samostatné části portálu uvedeny elektronické formuláře, které se vztahují k činnosti a procesům ve vztahu k daňovému přiznání, hlášení a dalším povinnostem, které vyplývají z platné právní úpravy. Samostatně po splnění

softwarových podmínek je pak možné načtení souboru, a to s ohledem na splnění zaručeného elektronického podpisu.¹⁵

Kontrolu a zjištění stavu podání je možné provést v samostatné sekci. V samostatné části portálu jsou uvedeny informace, které se vztahují k provozu a k fungování aplikace a jednotlivé funkcionality tohoto portálu aplikace. Tato část obsahuje informace jak ve vztahu k verzi aplikace EPO1, tak k verzi aplikace EPO2. Tyto konkrétní informace jsou určeny pro snazší práci s aplikacemi, stejně tak slouží pro důkladnější seznámení a práci s oběma aplikacemi EPO1 a EPO2.¹⁶

3.6 Doporučení finanční správy pro budoucí IS/IT architekturu APO

Doporučení a změny v rámci stávajícího systému finanční správy je možné shrnout do hlavních oblastí, které formulují požadavky na zefektivnění činností a procesů tohoto systému, konkrétně pak by měly být naplněny funkcionality:¹⁷

- na základě jednotné platformy zefektivnit vzájemnou komunikaci mezi jednotlivými aplikacemi,
- automatické zpracování podání a podpořit společnou práci na základě procesního modelu finanční správy,
- vybudování inteligentního systému společně s jeho jednotlivými přístupovými komponenty a společnými moduly, které jsou navázány na funkcionality portálu veřejné správy,
- podporu vzájemné elektronické komunikace mezi finanční správou a povinnými subjekty,

¹⁵ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

¹⁶ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

¹⁷ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

- podporu rozšíření obsahu a formy elektronických služeb směrem k plně obousměrné interakci s výhledem na transakční stupeň on-line elektronických služeb,
- efektivnější umožnění výměny informací s třetími stranami, jako jsou například Nejvyšší kontrolní úřad České republiky a další relevantní instituce,
- další funkcionality, které jsou formulovány a definovány individuálně podle potřeb dané instituce správy a výběru daní.

Současné pojetí EPO představuje řešení, které vyzdvihuje hlavně nasazení standardizovaných řešení. Jednotlivé aplikace i samotný portál byly v dlouhodobém časovém horizontu vyvíjeny jako vlastní samostatné aplikace zprovozněné na různých technologiích a platformách. Takové řešení bylo finančně náročné na správu systému a hlavně způsobovalo nemalé problémy při každé následné úpravě. Proto z uvedených důvodů bylo nakonec optimalizováno řešení založené na standardizovaných aplikacích, které z daného portálu finanční správy umožňují mnohem efektivnější zpracování dat, stejně jako komunikací a podání dokumentů.¹⁸

Při použití standardizovaného řešení je možné poukázat na tyto hlavní kladné stránky:¹⁹

- nižší náklady na správu a údržbu systému,
- generické informační prostředí,
- konzistentnost dat,
- ověřená funkčnost a bezpečnost provozu, která je požadována úrovní institucí EU.

Stávající řešení využívá do jistého rozsahu komponenty SAP Business skládající se z SAP ERP obsahující komponenta SAP Public Sector Collection and Disbursement a SAP CRM. Řešení je možné provozovat na většině serverů a operačních systémů, včetně operačního systému Linux, rovněž je podporuje databáze řešení různých dodavatelských společností, dále pak ORACLE, Microsoft SQL.

Navrhované řešení a doporučení pokrývá klíčové procesy jako registrace daňového subjektu, korespondence, zpracování přiznání, správa účtu, jejich komponenty a podpůrné

¹⁸ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

¹⁹ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

procesy. Při tomto řešení se využijí a zakomponují nejlepší praktiky a zkušenosti v sektoru, vychází se z dobré praxe ze všech předchozích implementací softwarových aplikací pro správu daně, které jsou podobné u téměř všech vlád a ve všech zemích. Vychází se tak ze stávajícího vývoje celého informačního systému, stejně jako ze zkušeností z daného sektoru správy a výběru daní.²⁰

Využíváním těchto zkušeností a zapracováním je do nabízeného řešení by se měla zvýšit efektivnost příjmu a zpracování daňových přiznání, zlepšit úroveň clientského servisu a automatizace daňových procesů, což by mělo za následek vyšší výběr daní. Dále by se měly snížit celkové náklady na vlastnictví, a to tím, že jsou SAP aplikace klasifikovány jako standardní software a navrhované řešení je komplexní a integrované, údržba takového softwaru je dlouhodobě levnější a ekonomičtější. Zvolené softwarové řešení má za sebou několik úspěšných implementací po celém světě, a proto by mělo toto řešení snížit i riziko vlastní implementace.

Můžeme předpokládat, že by architektura celého systému byla postavena na produktu SAP TRM a skládá se se SAP NetWeaver, SAP CRM a SAP ERP. Komponenta SAP NetWeaver je tvořena se SAP NetWeaverportal, SAP Solution Manager, SAP Business Process Management, SAP Business Intelligence a SAP Process Integration.²¹

- **SAP NetWeaver portal** - jedná se o portálové řešení, přes které umožňuje optimalizovanější a lehčí přístup uživatelů do daňového informačního systému, slouží jako zdroj pro aplikaci a portál, a také slouží jako přístupový bod ke sdíleným souborům a k nestrukturovaných obsahu.
- **SAP Solution Manager** - je nástroj sloužící pro podporu implementace řešení, kontrolu celkového řešení a jako centrální platforma pro řízení dokumentů.
- **SAP Business Process Management** - poskytuje odpovědnému oddělení systém nástrojů pro modelování, monitorování a operativu procesů v rámci organizace.
- **SAP Business Intelligence** - je platforma sloužící k vytváření reportů z výstupů příslušných podsystémů. Tato komponenta umožní vytváření reportů a statistik. Je

²⁰ *Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2* [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-02-12]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

²¹ LAUDON, K. C., LAUDON, J. P. *Manager Information Systems: Managing the digital firm*. 12. vyd. New Jersey: Prentice Hall, 2011. 640 s. ISBN 978-0-13-214285-4, s. 481-485

to velmi silný nástroj umožňující vyhodnocování efektivity fungování daňových procesů.

- **SAP Process Integration** - slouží jako podpora pro spojování jednotlivých řešení v rámci vlastního systému, ale i systémů třetích stran.

Komponenta a modul SAP CRM, sloužící pro řízení vztahů s daňovými poplatníky je tvořen s Financial Customer Care a Case Management.

- **Financial Customer Care** – komponenta a modul slouží ke komunikaci v rámci daňové a finanční správy s daňovými plátcí, kde uživatel bude mít přehled o finančních operacích daňových plátců.
- Case Management - umožňuje řídit a zpracovávat informace ohledně jednotlivých případů.

Posledním komponentem je SAP ERP, který tvoří jádro daňového informačního systému, sestává se z SAP Public Sector Collection and Disbursement a SAP FI.²²

- **SAP Public Sector Collection and Disbursement** - je sektorové řešení smluvních účtů pro veřejnou správu umožňující efektivně provádět výpočet daní.
- **FI** - je modul, který bude využíván na účetnictví státních příjmů.

Celý navrhovaný systém je schopný provozu na většině známých platformách operačních systémů a technologie SAP NetWeaver se skládá ze tří základních vrstev, které jsou **databázová, aplikační a prezentační vrstva.**

3.7 Elektronická evidence tržeb

Cílem evidence tržeb je minimalizování prostoru pro podnikatelské subjekty, kde může docházet k daňovým únikům. Všechny prodeje podnikatelských subjektů by měly být evidovány v momentě prodeje a to takovým způsobem, aby tento záznam bylo co nejsložitější pozdější editovat. Právě díky nepřiznání části tržeb si podnikatelské subjekty snižují svůj základ daně z příjmu právnických osob, což nakonec vede k nižší odvedené dani a výpadku příjmu státu do státního rozpočtu. Pro úspěšnou evidenci je prioritní si na začátek určit základní prvky systému evidence tržeb. Zároveň je podstatné

²² LAUDON, K. C., LAUDON, J. P. *Manager Information Systems: Managing the digital firm*. 12. vyd. New Jersey: Prentice Hall, 2011. 640 s. ISBN 978-0-13-214285-4, s. 481-485

vysvětlit čtenáři pojmy, které se týkají registračních pokladen a dané problematiky. V tomto případě se jedná o následující podle zákona č. 112/2016 Sb., zákon o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů.²³

3.7.1 Subjekt a předmět evidence tržeb

Subjektem evidence tržeb se chápe každý poplatník daně z příjmu fyzických osob, a poplatník daně z příjmu právnických osob. Předmět evidence definuje zákon jako evidované tržby poplatníka. V prvotním návrhu zákona byl tento bod detailněji specifikován, kde se tržby třídily podle způsobu platby. Prvotní záměr byl vyloučit platby bankovním převodem, protože tyto platby je možné dodatečně doložit výpisem z banky. Ve schválené verzi zákona se definují tyto formální náležitosti pro naplnění podmínek evidované tržby. Podmínky splňuje každá platba poplatníkovi, která je uskutečněna:²⁴

- a) v hotovosti,
- b) bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němu dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který měl tržbu evidovat
- c) šekem
- d) směnkou
- e) jinou formou, která má charakter obdobný formám podle písmen a) až d), nebo
- f) započtením kauce nebo obdobnou jistinou složenou některým ze způsobů platby podle písmen a) až e).

3.7.2 Pokladna

Pod tímto pojmem máme na mysli elektronické zařízení, které slouží k evidenci tržeb. Primárně se jedná o speciální tiskárnu, která má klávesnici na obsluhování a zobrazovací zařízení, kde nám jednodušší varianty ukazují jen cenu. Podstatnou součástí je fiskální

²³ Zákon o evidenci tržeb: zákon č. 112/2016 Sb. [online]. ČR: ČR, 2016 [cit. 2018-02-14]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/uz.asp?cd=5&typ=r&det=&levelid=927580>

²⁴ Zákon o evidenci tržeb: zákon č. 112/2016 Sb. [online]. ČR: ČR, 2016 [cit. 2018-02-14]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/uz.asp?cd=5&typ=r&det=&levelid=927580>

modul, jedná se o speciální paměťové zařízení, které by mělo být zaplombováno pro následnou manipulaci. Do této paměti se zaznamenávají všechny úkony, které byly na pokladně udělané. V současné době můžeme celý jednoduchý pokladní systém nahradit online řešením ať webovou aplikací na etrzby.cz v České republice, nebo webovým rozhraním Virtuální registrační pokladny v České republice. Také tyto webové stránky můžeme spustit na mobilním zařízení nebo tabletu v kombinaci s tiskárnou máme zařízení konkurence schopné nejjednodušším pokladnám. V některých zemích je nutné, aby byly pokladny vybavené GSM modulem, jedná se o modul, který po vložení SIM karty od operátora zajistí pokladně připojení na internet.²⁵

3.7.3 Prodejní místo

Konkrétní místo podnikání, kde se nachází pokladna, se nazývá prodejní místo. V případě obchodu nebo restaurace je to adresa provozu. Standardně je prodejní místo provoz, budova prodejny, nebo sídlo společnosti. Během procesu registrace je pokladna navázána na konkrétní místo provozu, v případě, že dojde ke změně adresy, nebo provozu musí podnikatelský subjekt nahlásit tuto změnu správci daně nejpozději do 15 dnů. Na Slovensku je nutné, aby subjekt zároveň odnesl svou pokladnu do nejbližšího autorizovaného servisu, kde mu upraví údaje ve fiskálním module. Existuje výjimka v zákoně, kdy se jedná o takzvaný ambulanti prodej, tato výjimka vznikla hlavně pro malé obchodníky, řemeslníkům a služby, kdy se místo prodeje mění často.²⁶

3.7.4 Náležitosti pokladního dokladu

Podnikatelský subjekt musí na účtence zobrazit všechny zákonem stanovené údaje. V České republice toto legislativní nařízení definuje § 20 zákona č. 112/2016 Sb. Zákon o evidenci tržeb. Poplatník je na účtence povinen uvést:²⁷

- a) fiskální identifikační kód,
- b) své daňové identifikační číslo,

²⁵ Zákon o evidenci tržeb: zákon č. 112/2016 Sb. [online]. ČR: ČR, 2016 [cit. 2018-02-14]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/uz.asp?cd=5&typ=r&det=&levelid=927580>

²⁶ Zákon o evidenci tržeb: zákon č. 112/2016 Sb. [online]. ČR: ČR, 2016 [cit. 2018-02-14]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/uz.asp?cd=5&typ=r&det=&levelid=927580>

²⁷ Zákon o evidenci tržeb: zákon č. 112/2016 Sb. [online]. ČR: ČR, 2016 [cit. 2018-02-14]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/uz.asp?cd=5&typ=r&det=&levelid=927580>

- c) označení provozu, kde je tržba uskutečněna,
- d) označení pokladního zařízení, na kterém je tržba evidována,
- e) pořadové číslo účtenky,
- f) datum a čas přijetí tržby nebo vystavení účtenky, pokud je vystavena dříve,
- g) celkovou částku tržby
- h) údaj, zda je tržba evidována v běžném, nebo zjednodušeném režimu.

V České republice je toto nařízení definováno zákonem č. 289/2008 Sb. Zákon o používání elektronické registrační pokladny a o změně zákona České národní rady. Podle tohoto zákona je třeba mít ještě tyto údaje navíc oproti Slovenské republice:

- a) ochranný znak - iniciály "MF" - logo ministerstva financí
- b) označení zboží nebo služby, množství a přiřazení sazby daně z přidané hodnoty
- c) obchodní jméno podnikatelského subjektu
- d) základ daně, sazba daně a výsledná daň z přidané hodnoty

Ministerstvo financí ČR uvádí ve své analytické studii z roku 2015, že boj s daňovými úniky a efektivnější výběr daní je jednou z priorit vlády České republiky. V souladu s tímto cílem obsahuje programové prohlášení vlády závazek zavést účinnou kontrolu tržeb prostřednictvím on-line systému evidence tržeb. "Ministerstvo si tímto stanovilo dva zásadní cíle, k jejichž naplnění dojde právě díky zavedení elektronické evidence tržeb.

1. Omezení šedé ekonomiky a efektivnější výběr daní, primárně u daní z příjmu a DPH
2. Vyrovnání tržního prostředí v české ekonomice, kde poctiví podnikatelé v různých oborech ekonomiky nejsou schopni konkurovat těm, kteří neplatí daně.

Analýza MF ČR dále uvádí, že pokud nebude mít dostatečné nástroje, jak efektivně vybírat daně a nebude tyto nástroje využívat, bude to mít nejen negativní dopad na poctivé podnikatele, ale i na všechny obyvatele České republiky, kteří podléhají jakémukoliv

zdanění. Pokud se podaří omezit šedou ekonomiku a dojde k lepšímu výběru daní a plnění státního rozpočtu, nebude na druhé straně nutné zvyšovat daňovou zátěž a může tak dojít právě naopak ke snížení daňové sazby.

Následně díky tomu, bude větší prostor pro investice do vzdělání, zdravotní péče, sociálních oblastí a jiných. Z toho by tedy mohla profitovat větší část obyvatelstva. Podmínkou MFČR je, aby toto naplnění cílů proběhlo bez zbytečné zátěže pro podnikatele a s minimálními náklady. Ministerstvo financí ještě předtím, než se rozhodlo pro zavedení elektronické evidence tržeb v České republice, zaměřilo se na zkušenosti okolních států a jejich postoj k řešení těchto problémů. V následující kapitole se budeme věnovat třem různým systémům, které se využívají v Chorvatsku, Maďarsku a na Slovensku.

3.8 Řešení systému EET – komparativní analýza oproti ČR

K řešení tohoto problému se principiálně můžeme přiklonit ke dvěma možnostem. Zkráceně takzvaný online a off-line systém. V teorii se tento systém primárně rozlišuje tím, zda prodejce v momentě prodeje komunikuje s finančním úřadem. Pokud se při výdeji každého pokladního dokladu tato transakce zároveň i zaznamená přímo na finančním úřadě, jedná se o online systém. V případě, že k této komunikaci nedochází, jedná se o off-line systém. Kombinací a zdvojenou ochranou je takzvaný hybridní systém, který se používá v Maďarsku.

3.8.1 Off-line model – Slovensko

Na Slovensku od 1. ledna 2012 platí zákon č. 289/2008 Sb., zákon o používání elektronické registrační pokladny. Tento zákon definuje podmínky používání elektronické registrační pokladny (ERP) a virtuální registrační pokladny (PZ) k evidenci tržeb na území SR. Zákon se vztahuje na fyzickou nebo právnickou osobu, která na základě oprávnění na podnikání prodává zboží nebo poskytuje službu. Také i na podnikatele s trvalým pobytem nebo se sídlem mimo území SR, jestliže prodává zboží nebo poskytuje službu na území SR.

Od 1. ledna 2012 funguje na Slovensku systém evidence tržeb prostřednictvím pokladen s takzvanou fiskální pamětí. Základní princip registračních pokladen spočívá v tom,

že tržby podnikatelských subjektů jsou evidovány jedině prostřednictvím pokladny s fiskální pamětí. Všechny uskutečněné transakce obchodníka jsou duplicitně zaznamenány právě do této paměti. Fiskální paměť by měla být neprolomitelná, data v ní obsažená by měla být nezměnitelná a nesmazatelná. Tato data se jednou ročně nebo při výměně registrační pokladny kopírují na jiná paměťová média autorizovaným servisem.

Kontrola ze strany orgánů finanční správy probíhá na místě kontrolou údajů ve fiskální paměti a kontrolou plnění povinnosti ze strany podnikatelského subjektu, který má povinnost vydat o provedené transakci doklad. Řešení evidence prostřednictvím fiskální paměti sice splňuje primární cíl, kterým je evidence tržeb, nese s sebou však celou řadu nevýhod jak na straně podnikatelského subjektu, tak na straně finanční správy. Nejvýznamnější nevýhoda spočívá v technickém řešení, kdy se data ukládají do fiskální paměti. Data uložená ve fiskální paměti by sice měla být nesmazatelná, avšak v praxi se ukazuje, že je zde nemalý prostor pro manipulaci. Zásadní je také skutečnost, že finanční správa informace z pokladny nemá v reálném čase, ale až v době kontroly. Proto uvádíme, že se jedná o off-line model, tedy získaná data jsou dostupná pouze v pokladním zařízení.

Podle praktické zkušenosti je nutno konstatovat, že s tímto technickým řešením jsou kvůli zamezení volné soutěže spojené i zvýšené náklady na straně povinného subjektu. A to jak v době nabytí certifikovaného pokladního zařízení, tak v průběhu jeho užívání, protože servisní činnost může provádět pouze certifikované servisní středisko. Po samotném schválení zákona, dnem nabytí účinnosti této novely, se staly všechny registrační pokladny využívány do roku 2012 nepoužitelné. Museli podstoupit servisní zákrok v certifikovaném servisu, který se cenově pohyboval na úrovni ceny nových modelů levnější kategorie registračních pokladen. Ministerstvo financí ČR (2015) ve své studii uvádí, že omezený počet certifikovaných dodavatelů a servisních středisek a jejich výběr z povahy věci s sebou přináší korupční riziko.

Zákon o používání elektronických registračních pokladen prošel další novelizací, která vstoupila v platnost 01. 04. 2015. S tímto datem musela být zavedena povinnost elektronické evidence tržeb i pro segment poradenských společností, reklamních agentur, taxislužby, lékařských ambulancí a jiných. Jelikož většina těchto subjektů nevladnula registrační pokladnu a do té doby mohli své tržby zaznamenávat pomocí příjmových dokladů, tak se stát rozhodl pro ně vytvořit ekvivalent elektronické registrační pokladny

bezplatně, tzv. virtuální registrační pokladnu. Finanční správa České republiky spustila na svém webu webovou aplikaci, která slouží jako online registrační pokladna. Jedním z problémů tohoto projektu byla samotná registrace. Pro vytvoření účtu je třeba, aby podnikatelský subjekt přišel osobně na pracoviště daňového úřadu a podal žádost.

Celý registrační proces trval několik dní až týdnů. Samotný systém nebyl nikde specifikován ani samotní zaměstnanci daňového úřadu nevěděli ještě měsíc před spuštěním, jak bude systém vypadat a jaké bude mít technické parametry a omezení. V současné době je již spuštěna verze PZ i pro mobilní zařízení. Jak iOS, tak i Android verze. Dalo by se říci, že off-line systém je poměrně zastaralý a překonaný vzhledem k době a technickým vymoženostem, jaké dnes známe.

Dnes je na trhu k dispozici množství externích softwarů, které dokáží manipulovat s fiskální pamětí a tak mohou jednotlivé doklady zpětně editovat, či zcela vymazat. To má následně samozřejmě vliv na velikosti daně odvedené společností státu. Na takové manipulace přijde daňový úřad pouze při náhodné osobní kontrole fiskální pokladny u daňového subjektu. Dalo by se říci, že o zastaralosti svědčí i skutečnost, že země, které ho mají zaveden, postupně přecházejí na on-line systém nebo o něm uvažují. Protože neexistuje žádná technická specifikace pro systém PZ, tedy uživatelé nevědí, zda se jejich data někde ukládají na serverech daňové správy. Nicméně nový elektronický systém na Slovensku lze považovat za online řešení, neboť existuje aplikace pro ověřování účtenek z PZ.

Doklady jsou uloženy na serverech Daňové správy a po zadání kódu dokladu, nebo naskenování QR kódu mobilem se uživateli zobrazí výpis dokladu. V současné době tedy pomalu vidíme na Slovensku částečné nahrazování off-line systému novým elektronickým online systémem. Tedy začínající podnikatelský subjekt se může rozhodnout, zda bude používat off-line, nebo online řešení. Online řešení má nižší počáteční náklady (za předpokladu, že nemá mobil / tablet / PC + tiskárnu a internetové připojení), ale zároveň i technická omezení. Počet dokladů je limitován na 1000 ks měsíčně, jeden účet je vázán právě na jeden provoz a není přenosný.

3.8.2 Online model – Chorvatsko

Jinou variantou evidování tržeb je využití internetového připojení, tedy tzv. On-line evidence. V tomto případě dochází k zaevidování provedené transakce finanční zprávou v reálném čase. V okamžiku provedení každé jednotlivé transakce totiž povinná osoba odešle data prostřednictvím internetového připojení do datového úložiště finanční správy. Tato informace je uložena na serveru finanční správy a je tak ze strany daňového subjektu nesmazatelná. Technické řešení v případě on-line modelu vyžaduje pokladní systém s připojením na internet a stálé připojení na internet. S ohledem na skutečnost, že k zaevidování tržby dochází na serveru finanční správy, neklade model žádné zvláštní požadavky na software a je čistě na uvážení subjektu, jaký pokladní software zvolí.

V případě objektivní nemožnosti připojit se k internetu, se povinnost evidovat tržby řeší alternativním způsobem, v náhradní elektronické evidenci nebo vydáváním papírových bločků. Tento systém využívá Chorvatsko již od roku 2013, kdy se začalo s postupným zaváděním podle typu podnikatelských subjektů. V Chorvatsku daňové subjekty svou evidenci tržeb nemusí uchovávat, protože daňový subjekt má všechna data uložená v centrální databázi. V současné době mají povinnost vést téměř všechny podnikatelské subjekty elektronickou evidenci tržeb.

Výhodou systému je nízko nákladovost a rychlost - není nutná ani certifikace zařízení a použitého softwaru, ani pravidelná údržba certifikovanou servisní firmou. To, že s daty nebude manipulováno a zasahováno do jejich věrohodnosti, zabezpečuje systém finanční správy, ve kterém jsou po obdržení uloženy. On-line model umožňuje práci se získanými daty. Data může finanční správa vyhodnotit dříve, než dojde k samotné kontrole subjektu, a podle získaných informací si může vytipovat subjekty vhodné na kontrolu.

Nevýhoda on-line řešení spočívá v nákladech na straně finanční správy, která musí spravovat centrální úložiště dat s dostatečnou kapacitou. Centrální komunikační systém finanční správy musí být vždy dostupný a zpětnou informaci musí odesílat s minimální odezvou, která nebude zásadním způsobem prodlužovat délku transakce a omezovat tak podnikání povinných subjektů.

Podle analýzy MFČR (2015) došlo v Chorvatsku po zavedení tohoto systému k zásadnímu nárůstu vykazovaných tržeb u podnikatelských subjektů. Podle dat prezentovaných MFČR se jednalo až o 55% nárůst vykazovaných tržeb u osob samostatně výdělečně činných. V případě maloobchodu byl nárůst takových tržeb přibližně o 28% větší než v předchozím období. Dopad zavedení evidence v případě Chorvatska byl souběžně spuštěn s jinými podpůrnými aktivitami vlády. V principu peníze navíc, které získalo Chorvatsko ze zavedení evidence tržeb, nestačí za na pokrytí deficitu a nepomohly ani s rozpočtovým problémům, ale zároveň to ani nijak nezhoršilo předešlý stav. Za pozitiva tohoto systému a kampaně během spuštění považují, že se podařilo pozvednout povědomí obyvatel, že tento systém vede k odpovědnému a transparentnějšímu podnikání. Na základě empirického výzkumu se jim podařilo potvrdit, že většina respondentů považuje za největší výhodu a prioritu systému omezit velikost šedé ekonomiky.

3.8.3 Hybridní model – Maďarsko

Za účelem maximální efektivity kontroly a minimalizace rizik byl v sousedních státech vytvořen i model kombinující off-line a on-line systém, tj. oba výše uvedené přístupy. Tento model je však velmi nákladný (jak na straně finanční správy, tak na straně subjektů) a poměrně náročný na implementaci. Primárně se jedná o dvojitou kontrolu na dokladech, kdy se očekává, že registrační pokladny budou komunikovat s finanční zprávou nejen při každé transakci ale několikrát denně pošlou finanční zprávě všechna data, z důvodu dvojité kontroly a uchování dat.

4 Analytická část

4.1 Zkušenosti s využitím EET mezi daňovými subjekty

Analytická část je zpracována s využitím kvantitativního šetření s využitím zpracovaného dotazníku rozeslaného emailem vybraným daňovým subjektům. Dotazník byl rozeslán 200 respondentům, Dotazník obsahoval jedenáct uzavřených otázek, z celkového počtu bylo v dotazníku použito pět segmentačních otázek, které identifikovaly respondenta (pohlaví, věk, dosažené vzdělání, délku podnikání a otázku v kterém oboru podnikáte). Zjištěná data z dotazníkového šetření byla použita k analýze zkoumaných jevů a následné formulaci závěrů.

4.1.1 Interpretace výsledků kvantitativního šetření

Již první zprávy v médiích o tom, že se bude v České republice zavádět systém elektronické evidence tržeb vyvolal mezi podnikajícími fyzickými i právnickými osobami obavy, které bylo možné definovat v několika rovinách. Společnost se rozdělila do několika skupin, z nich každá zaujímala jiná stanoviska. Z mnoha důvodů se nesetkával nově zaváděný systém s pochopením. Zatímco jedna skupina nový systém vítala s odůvodněním, že konečně dojde na nepoctivce, kteří stát okrádají na daních, skupina, které se to týkalo, vyhrožovala ukončením podnikáním.

Výzkumný problém

Je vyjádřen výzkumnou otázkou (VO):

VO 1. Je v souvislosti se zaváděním EET do firem předpoklad, že bude výrazně více firem, jejichž majitelé své zboží nebo služby nezdrazí než těch, kteří určitě své služby a zboží zdrazí?

Dílčí výzkumný cíl (VC)

VC 1: Zjistit, zda více podnikatelů své služby a zboží po zavedení EET zdrazí oproti těm, kteří zdrazovat nebudou.

Tabulka 1 Základní segmentační údaje o respondentech

Věk	Absolutní četnost	Relativní četnost v %	Vzdělání	Absolutní četnost	Relativní četnost v %
18-34 let	15	9,9	Vyučen/a	5	3,3
35-44 let	82	53,9	Střední vzdělání	26	17,1
45-54 let	26	17,1	Střední s výučním listem	21	13,8
55-64 let	19	12,5	Střední s matur. zkouškou	49	32,2
65 a více let	10	6,6	Vysokoškolské bak.	19	12,5
			Vysokošk. Mgr., Ing.	32	21,1
Celkem	152	100,0	Celkem	152	100,0
Ekonomická skupina			Délka podnikání		
Ubytování	27	17,8	Do 5 let	57	37,5
Stravování	64	42,2	6-9 let	18	11,8
Maloobchod	46	30,1	10-14 let	40	26,4
velkoobchod	15	9,9	15 let a více	37	24,3
Celkem	152	100,0		152	100,0

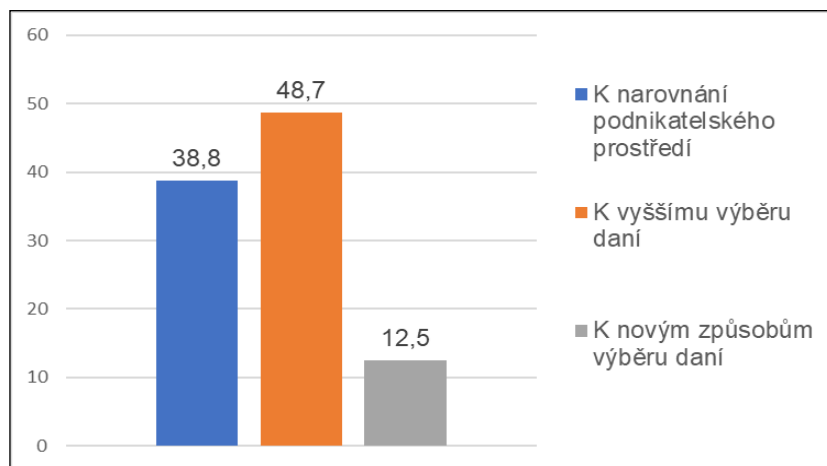
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 1 zahrnuje komplexní segmentační údaje o respondentech, kteří se zúčastnili kvantitativního šetření. Celkem bylo rozesláno 200 dotazníků, vyplněných nazpátek se vrátilo 152 dotazníků, t. tj. 76 %.

Z tohoto počtu bylo 97 mužů, tj. 63,8 %, žen bylo 55, tj. 36,2 %. Podle statistik zachycujících věkové skupiny, byla nejpočetnější skupina ve věku 35-44 let (53,9 %). Podle nejvyššího dosaženého vzdělání byla nejpočetnější skupina středoškoláků s maturitní zkouškou (32,2 %). Nejpočetnější ekonomickou skupinou byli podnikatelé v odvětví stravování (42,2 %). Statistická data uzavírá skupina s uváděnou nejdelší délkou podnikání do 5 let (37,5 %).

1. otázka. Myslíte si, že zavedení elektronické evidence tržeb vedlo (viz v grafu uvedené varianty):

Graf 1 Zavedení EET a výběr možností v % (N=152)

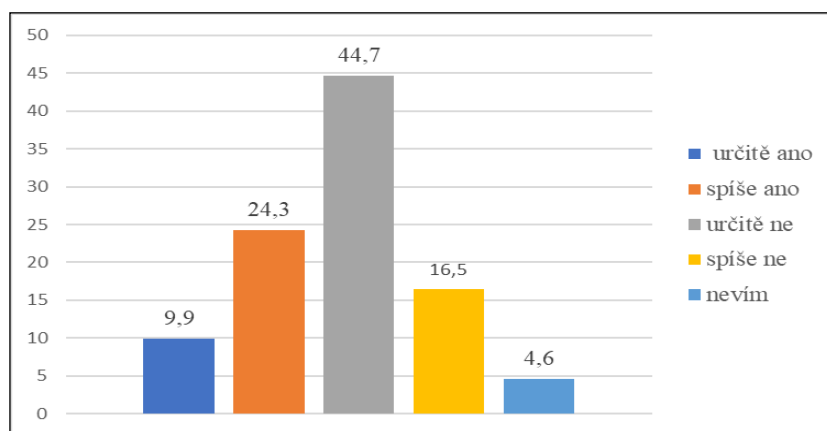

Zdroj: vlastní zpracování

Dlouho před zaváděním EET do praxe se mohli čtenáři různých médií seznamovat s důvody pro EET. Z jejich množství byly vybrány pouze tři varianty s ohledem na počet respondentů, protože jinak by vzorky byly roztříštěné s malou vypovídací hodnotou. Z tab. 1 je patrné, že největší obavy podnikatelů byly směřovány k obavám, že budou muset platit vyšší daně, než tomu bylo do doby zavedení EET.

2. otázka. Myslíte si, že dochází ke zneužívání informací finanční správou?

Graf 2 Potenciální zneužívání informací finanční správou v % (N=152)

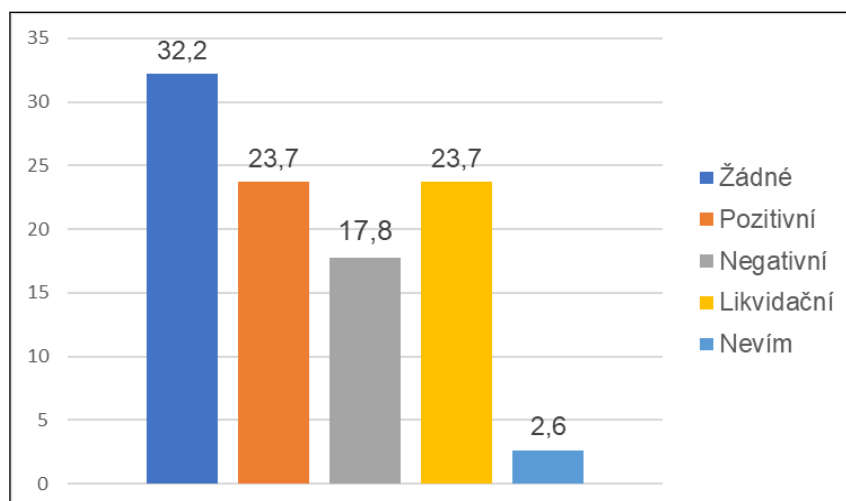

Zdroj: vlastní zpracování

Podle grafu 2 jsou na prvním místě odpovědi respondentů, kteří jsou názoru, že finanční správa informace o nich určitě nezneužívá (44,7 %), na druhém místě jsou respondenti, kteří uvedli, že finanční správa údaje o nich spíše ano využívá (24,3 %).

3. otázka: Jaké dopady mělo zavedení EET pro Vaši firmu?

Graf 3 Dopady zavedení EET na firmy v % (N=152)

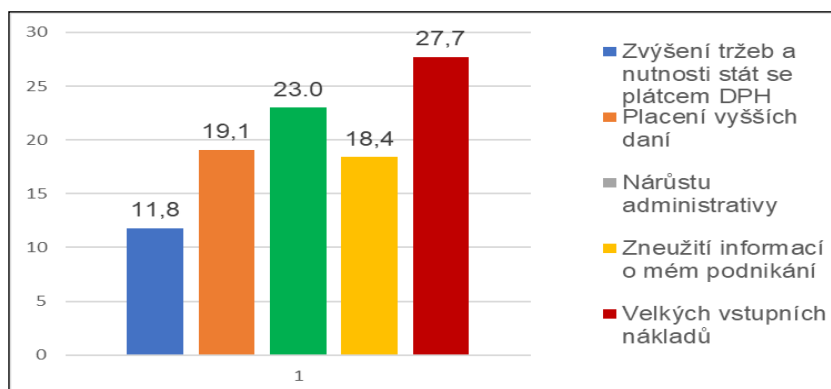

Zdroj: vlastní zpracování

Podle grafu 3 došlo k poměrně k málo časté shodě u dvou faktorů. Za prvé žádné důsledky nepocíťovalo 32,2 % respondentů. Shodně na 2. místě skončily faktor pozitivního vlivu (23,7 %) a faktor vlivu likvidačního (23,7 %).

4. otázka: Čeho jste se nejvíce obával/a před zavedení EET do firmy?

Graf 4 Největší obavy ze zavedení EET do firmy v % (N=152)

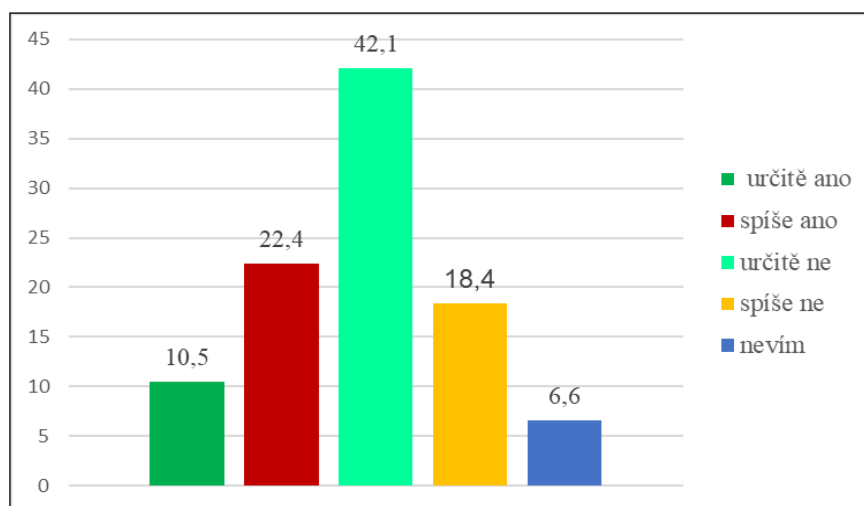

Zdroj: vlastní zpracování

Podle výsledků grafu 4 je na prvním místě faktor týkající se obav z velkých vstupních nákladů (27,7 %). Na druhém místě byl faktor obav z nadměrného růstu administrativy EET (23,0 %).

5. otázka. Zdražil/a jste po přechodu na EET Vaše zboží nebo služby?

Graf 5 Podnikatelská reakce na přechod na EET v % (N=152)

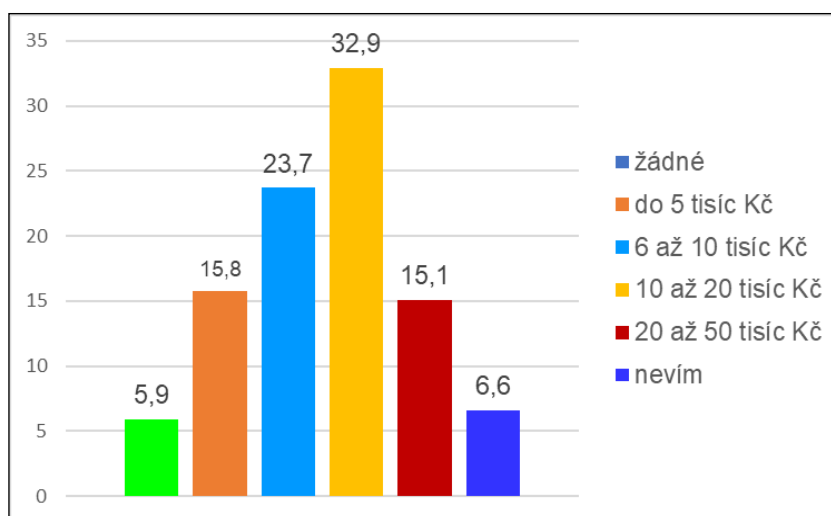

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5 prezentuje názory respondentů na otázku, zda zavedením EET ve vlastní firmě zdražili služby nebo zboží. Na prvním místě je jednoznačně odpověď, že určitě ne (42,1 %), na druhém místě odpověď, že spíše ano (22,4 %).

6. otázka: Jaké byly Vaše reálné náklady na zavedení EET?

Graf 6 Vyčíslení reálných nákladů po zavedení EET v % (N=152)

Zdroj: vlastní zpracování

Podle grafu 6 největší skupinu tvořili respondenti, kteří uvedli, že museli na zavedení EET do firmy vynaložit 10 až 20 tisíc korun (32,9 %). Na druhém místě skončili respondenti, kteří uvedli, že museli vynaložit v nákladech 6 až 10 tisíc korun (23,7 %). Skutečností ale je, že v této otázce a odpovědích na ni nebyla možnost hodnotit vynaložené náklady podle velikosti firmy.

4.1.2 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Celkový dotazník je přílohou analytické části. Počet otázek v něm uveřejněných, kromě povinných segmentačních, které se v dotazníku uveřejňují až na konci vlastního dotazníku, nebyl velký s ohledem na stanovený rozsah praktické části. Odpovědi na segmentační otázky jsou ale zveřejňovány ještě před vlastním zpracováním odpovědí na otázky, aby si všichni, kdo se studiem výsledků kvantitativního šetření zabývají, mohli udělat představu, kdo na otázky odpovídal.

V úvodu analytické části bylo stručně uvedeno, že okamžitě po uveřejnění informací o tom, že se bude v České republice zavádět EET, nastala zejména mezi podnikateli velká diskuse odrážející široké názorové spektrum. Není žádným tajemstvím jakým způsobem jsou zatajovány platby za zboží a služby, zejména v malých restauračních zařízeních a mezi řemeslníky. Otázky, které byly v dotazníku položeny, byly všeobecného charakteru, protože na celém projektu EET nelze hledat žádné zvláštnosti nebo dokonce záludnosti. Vždyť také hlavním cílem zavedení EET bylo tzv. narovnat podnikatelské prostředí. O tom ostatně dávají přehled odpovědi na otázku č. 1. Na prvním místě sice skončily odpovědi respondentů, kteří se obávali plateb vyšších daní, což ostatně vyplývalo z předpokladu, že mnozí podnikatelé si velmi dobře uvědomovali, že krátí daně, což je trestný čin krácení daně, poplatku a podobných povinných plateb dle ust. § 240 trestního zákoníku.²⁸

Otázka 2 je trochu zvláštní, protože si někdo může položit otázku, proč by se měli podnikatelé bát finanční správy. Pravdou je, že tato otázka by se např. před pěti roky, pravděpodobně mnohým podnikatelům jevila jako nepatřičná, protože o kontrolní činnosti

²⁸ Zákon č. 40/20069 Sb., trestní zákoník

finanční správy, navíc v takovém rozsahu jako probíhá v současnosti, žádné povědomí mezi veřejností tehdy nebylo.

Bylo by možné v této souvislosti uvést mnoho argumentů, proč tomu tak je, ale. Podle mého názoru, stačí stručná odpověď. V posledních letech výrazně zesílila kontrolní činnost finanční správy, její spolupráce s orgány činnými v trestním řízení apod. Také veřejnost, jakmile to je z důvodu právě probíhajícího šetření možné, je ihned seznamována se závažnými zjištěními, kterých se zejména podnikatelské subjekty dopouštějí. Kontrolní činnost má svá pevná pravidla, represe a trestní řízení je rychlejší, veřejnost je také rychleji seznamována s průběhem šetření a s jeho výsledky. To je také důvod, proč byla otázka č. 2 položena tak jak byla. Bez kontrolní činnosti, seznamováním s jejími výsledky nelze účinně proti těmto trestným činům zasahovat.

Otázka č. 3 jaké dopady mělo zavedení EET pro firmy. Jak ji bylo dříve uvedeno, před vlastním zavedením EET do prvních vybraných skupin (pokračování zavádění EET, tj. třetí vlny např. pro účetní, řemeslníky, advokáty zrušil v prosinci 2017 Ústavní soud) probíhala nejen mezi podnikateli, ale také všeobecně mezi veřejností diskuse o účelnosti nebo neúčelnosti této činnosti. Objevovaly se různé argumenty pro a proti, stále zazníval argument, že stát přichází každoročně na daních o miliardy korun, což se po zavedení prvních fází EET skutečně potvrdilo. Zajímavé byly odpovědi respondentů na tuto otázku, kdy zcela náhodně se respondenti shodli na dvou fakorech se stejnými odpověďmi a tím také procentuální shodou.

Otázka č. 4 hledala odpověď na otázku, čeho nejvíce se obávali respondenti v případě, když EET bude skutečně zavedena. Respondenti měli na výběr ze šesti odpovědí. Pravdou je, že možností bylo více, jak svědčily obsahy mnoha diskusí na internetu. S ohledem na menší počet respondentů by ale více otázek odpovědi rozmělnily a jejich počty mezi jednotlivými odpověďmi by byly obtížně porovnatelné. Po zpracování konečných výsledků odpovědí na tuto otázku na prvním místě skončila odpověď, že se respondenti obávali vysokých vstupních nákladů (27,7 %) a na druhém místě nadměrného růstu administrativy. Je nutné uvést, že také u této otázky je těžké posuzovat výdaje na zavedení EET. Je evidentní, že záleží především na velikosti firmy. V tomto případě by ale bývalo možné předpokládat, že by se měla na první místě objevit spíše problematika nárůstu

administrativy, protože ta je jednoznačně při různých ekonomických propočtech dávána vždy na první místo.

Pátá otázka byla pro praktickou část zásadní s ohledem na skutečnost, že byla tato otázka vybrána jako dílčí výzkumný cíl . Otázka zněla: Zdražil/a jste po přechodu na EET Vaše zboží nebo služby?

Výzkumný problém

Je vyjádřen výzkumnou otázkou (VO):

VO 1. Je v souvislosti se zaváděním EET do firem předpoklad, že bude výrazně více firem, jejichž majitelé své zboží nebo služby nezdraží než těch, kteří určitě své služby a zboží zdraží?

Dílčí výzkumný cíl (VC)

VC 1: Zjistit, zda více podnikatelů své služby a zboží po zavedení EET zdraží oproti těm, kteří zdražovat nebudou.

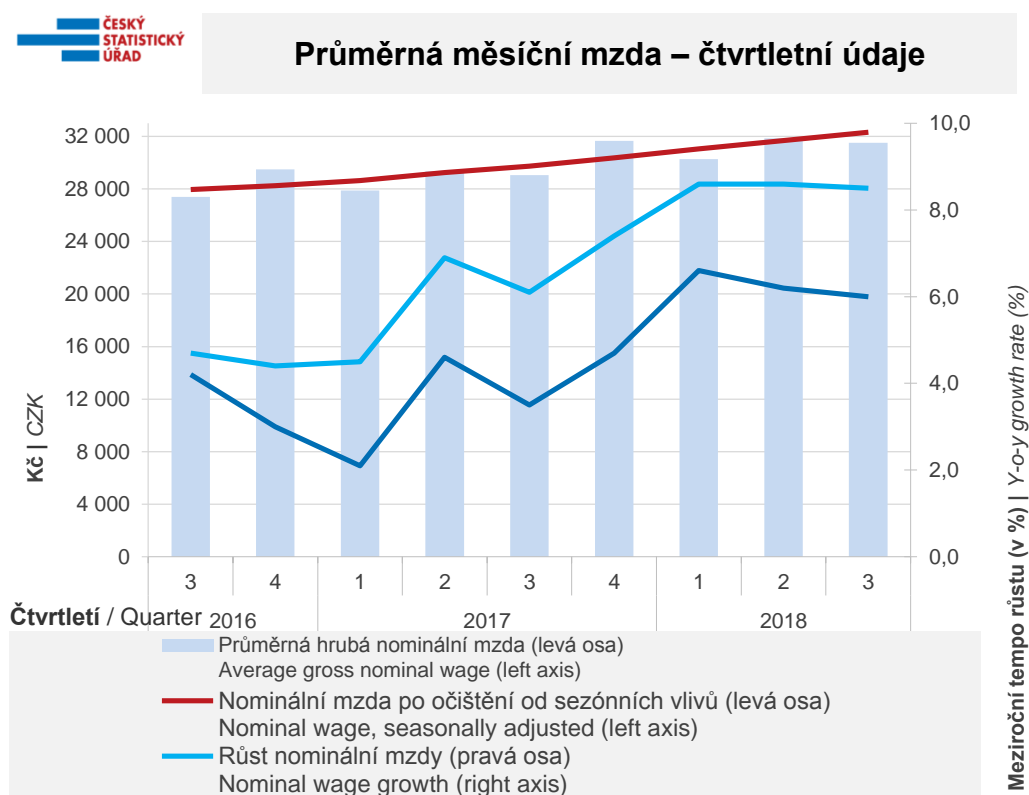
Mnohá a také velmi různorodá diskuse na toto téma vyvolávala představu, že ostrý start bude nejen ostrou prověrkou akceschopnosti fungování celostátního počítačového systému, ale také jak podnikatelé zvládnou udržet cenové hladiny poskytovaných služeb a prodaného zboží. Pozdější prověrky prokázaly, že sice mnoho subjektů některé své služby a zboží zdražilo, ale nejednalo se o žádné cenové excesy, které by vyvolaly silný odpor spotřebitelů. Konečný výsledek kvantitativního šetření je překvapivý. Celkem 42,1 % respondentů uvedlo, že své firemní služby nebo produkty určitě nezdražili. Za to spíše ano zdražilo pouze 22,4 %.

V průběhu příprav na zavádění EET do firem byla také často diskutována otázka, jaké budou skutečné náklady spojené se zaváděním EET. Nutno dodat, že názory na výši částky byly velmi rozdílné. Jednoznačně záleželo na tom, jak cenově hodnotný software si chtěl majitel nebo majitelé zakoupit, protože na trhu byly různé značky v různých cenových relacích. V konečném výsledku se nejvíce respondentů přihlásilo k finanční částce 10 až 20 tisíc korun.

4.2 Zhodnocení vlivu EET na příjmy do státního rozpočtu

Elektronická evidence tržeb (dále jen EET) funguje více jak dva roky. EET začala ve své první fázi platit pro restaurační zařízení a pro ubytovací zařízení, a to od 01. 12. 2016 a od března 2017 je EET povinná pro podnikatelské subjekty ve velkoobchodu a v maloobchodu. Podle stanoviska Ministerstva financí ČR je projekt hodnocen pozitivně. Stát na DPH a daní z příjmu fyzických a právnických osob vybere větší množství finančních prostředků a EET má pozitivní dopady na výběr daní z mezd, a to proto, že se narovnaly podmínky a ubylo vyplácení nezdaněných odměn za práci. Podle ministryně financí se v období, kdy se zaváděla EET, průměrná mzda v restauračních službách pohybovala okolo 12.000 korun. Následně přibližně po půl roce platnosti EET se průměrně mzda navýšila v rozsahu o několik tisíc korun. Podle názoru Ministerstva financí ČR se v roce 2018 navýšil i výběr sociálního a zdravotního pojištění.

Graf 7 Průměrná měsíční mzda (Kč)

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-3-ctvrtleti-2018>

V průběhu roku 2018 se výnosy z EET pohybovaly v celkové výši 12,3 miliardy korun. Je to přibližně o 600 milionů korun více, jak bylo predikováno původně ze strany Ministerstva financí ČR. Ve srovnání s rokem 2017 se loňský finanční přínos EET pro veřejné rozpočty navýšil o 4,4 miliardy korun. Pokud by došlo ke spuštění třetí a čtvrté vlny EET, tak by podle predikce měla EET do veřejných rozpočtů přinést 14,6 miliardy korun v letošním roce a v roce 2020 pak 17,5 miliardy korun. Toto hodnocení bylo provedeno na podzim roku 2018. Nicméně je také nutné uvést, že po zavedení EET se snížil počet maloobchodních prodejen do velikosti 400 metrů čtverečních, a to o osm procent. Počet hypermarketů se naopak navýšil. Před zavedením EET u malých prodejen v ČR byl jejich počet více jak 13 tisíc, v polovině roku 2018 pak byl jejich počet na hodnotě 12 tisíc prodejen.²⁹

„Ministerstvo financí se ohrazuje proti nepravdivým tvrzením, že kvantifikace daňových přínosů před spuštěním elektronické evidence tržeb neodpovídá skutečnosti. Ministerstvo financí od počátku příprav elektronické evidence tržeb odhaduje roční přínos tohoto opatření na inkasu daně z přidané hodnoty a inkasu daně z příjmů zcela konzistentně, a to ve výši 18 mld. Kč. Zdůrazňujeme, že tento přínos představuje zvýšení inkasa po náběhu všech fází elektronické evidence tržeb. K náběhu první fáze došlo 1. prosince 2016, k náběhu druhé fáze došlo 1. března 2017. Třetí a čtvrtá fáze, které měly naběhnout v průběhu roku 2018, byly nálezem ústavního soudu odloženy. Je tedy pochopitelné, že bez náběhu zbývajících dvou fází nemůže inkaso dosahovat 18 mld. Kč. Z dosavadních výsledků je však zcela patrné, že přínosy EET stanovená očekávání pohodlně dosahují a po kompletním náběhu systému bude plánovaného efektu bez jakýchkoliv pochybností dosaženo.

Následující tabulka přináší přehled daňových přínosů EET na DPH a DzP (včetně efektu souvisejícího snižování DPH) v jednotlivých letech“

²⁹ *Elektronická evidence tržeb* [online]. MF ČR a Finanční správa ČR: MF ČR a Finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/>

Obrázek 3 Přehled daňových přínosů EET (mld. Kč)

Odhad	2017	1. kvartál 2018	2018	2019	2020
Původní odhad MF z roku 2016	4,3 mld. (jen DPH)		12,3 mld.	17,3 mld.	18 mld.
Aktualizovaný odhad MF ze září 2018, pokud 3. a 4. fáze naběhnou až v červenci 2019	4,7 mld. (jen DPH)	1,9 mld. (jen DPH)	11,7 mld.	14,6 mld.	17,5 mld. (v dalším roce to bude přes 18 mld.)
Aktualizovaný odhad MF ze září 2018, pokud 3. a 4. fáze vůbec nenaběhnou	4,7 mld. (jen DPH)	1,9 mld. (jen DPH)	11,7 mld.	13,6 mld.	13,6 mld.
Výpadek DPH kvůli snížení DPH z 21 na 15 u restaurací	0,8 mld.		0,8 mld.	0,8 mld.	0,8 mld.
Nově navržené další snížení DPH na 10 (při odhadované účinnosti novely v červenci 2019)				1,4 mld.	3,3 mld.
Celkový výpadek kvůli snížení DPH	0,8 mld.		0,8 mld.	2,2 mld.	4,1 mld.

Zdroj: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/prinosy-a-naklady-eet-na-jednom-miste-32892>

Plánovaná třetí vlna EET by se měla týkat stánkového prodeje občerstvení bez stolů a židlí, ale také farmářských trhů a služeb, které poskytují účetní, advokáti a lékaři. Čtvrtá řada EET by měla zahrnovat vybrané řemeslníky. S ohledem na úspěšnou ústavní stížnost k dalším vlnám EET těchto Poslanecká sněmovna ČR ještě nerozhodla. Mimo spuštění dalších fází EET by také novela měla řešit možnosti pro menší podnikatele evidovat tržby bez nutnosti připojení k internetu. Evidovat tržby v režimu off-line by mohli následně podnikatelé, kteří mají maximálně dva zaměstnance, nejsou plátcí DPH a jejich hotovostní tržby dosahují v rozsahu maximálně 200 tisíc korun. Ministerstvo financí ČR by chtělo, aby novela nabyla účinnosti nejpozději na podzim roku 2019.

Finanční a celní správa od zavedení EET 01. 12. 2016 provedla přes 160 tisíc kontrol a uložila tak přibližně 13 tisíc pokut v celkové hodnotě 128,3 milionu korun. Finanční a celní správa tak od spuštění EET uzavřela okolo 28 provozoven a z těchto již 22 obnovilo svoji podnikatelskou činnost. Do EET je tak v současné době zapojeno přibližně 177 tisíc podnikatelů. Existence EET je již více jak dva roky a jednotlivé dosavadní fáze EET již byly specifikovány výše. Celkově podnikatelé do současné doby zaevidovali okolo osm miliard provedených tržeb. Při kontrolách zaměstnanci finanční i celní správy zjistili přibližně okolo 40 tisíc nedostatků. Nejčastěji se jednalo o nevystavení účtenky, nezaslání

údajů do systému EET nebo absence umístění informačního oznámení. Rozsah pokut, které byly podnikatelským subjektům uděleny, souvisel s porušením povinnosti vyplývající se zákonné právní úpravy a jejich výše byla od 100 korun do nejvyšší pokuty v hodnotě 400 tisíc korun. ³⁰

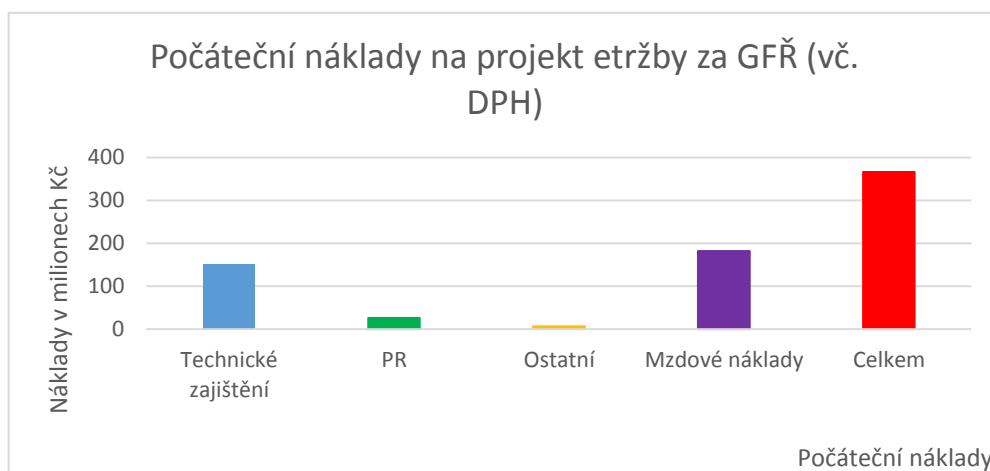
Na základě analytické činnosti, která je založena na datech získaných z EET, je možné konkrétně zacílit jednotlivé kontroly u podnikatelských subjektů, kde jsou identifikovány konkrétní nesrovnalosti. Z hlediska podnikatelského prostředí, ale také z hlediska státního rozpočtu tak dochází k postupnému narovnávání podnikatelského prostředí v ČR. Ovšem podle vedení Podnikatelských odborů EET nesplnila nic, co bylo v dané době Ministerstvem financí ČR deklarováno. Podle této instituce se nezvýšil podstatně výběr daní a ani nebylo v dostatečné míře narovnáno podnikatelské prostředí v ČR. EET tak měla ve skutečnosti v podstatě tři hlavní cíle – peníze, moc a konkurenci. Finanční prostředky přinesly zejména dodavatelům pokladen a EET softwaru, snahou také bylo posílit moc státu nad malým podnikáním a z EET v podstatě také těžily korporace, které se zavedením EET v prvních dvou vlnách ovlivnily a způsobily zánik množství malých podnikatelských subjektů. Podnikatelské odbory také uvádějí, že EET je projevem nepřátelského postoje státu proti malému podnikání a generálně by mělo být zrušeno.

Podle Finanční a celní správy ČR má EET pozitivní dopad na státní rozpočet. Pouze na dani z přidané hodnoty v roce 2017 přineslo EET do veřejných rozpočtů 4,7 miliardy korun. Náklady na zavedení EET podle údajů finanční a celní správy představovaly v roce 2017 370 milionů korun a v roce 2018 byly náklady okolo 310 milionů korun. Výše uvedený odhad přínosu EET k celkovému výběru DPH, který je uváděn finanční správou, je možné považovat za realistický. EET podle predikce přidala k ročnímu výběru DPH necelých 1,5 procenta, což je na hranici statistické chyby. EET je nástrojem, který do jisté míry narovnal prostředí v oblasti restauračních podnikatelských subjektů a maloobchodní činnosti. Nicméně ekonomové a daňoví odborníci se v podstatě shodují v tom, že nepodporují zavedení třetí vlny EET, která by zahrnovala širokou sféru služeb. Rozdílně od kamenných provozoven maloobchodu a restauračních zařízení, kterými protékají větší finanční objemy hotovosti, je možné pokládat EET pro poskytovatele služeb

³⁰ *Elektronická evidence tržeb* [online]. MF ČR a Finanční správa ČR: MF ČR a Finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/>

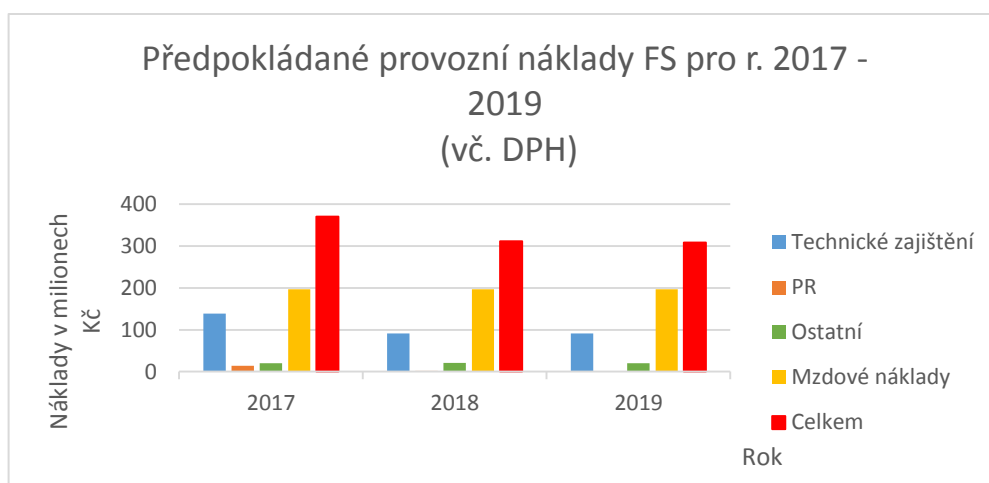
za neúměrnou zátěž v komparaci k potencionálním přínosům pro konkurenční prostředí nebo pro státní rozpočet.³¹

Graf 8 Počáteční náklady v milionech Kč

Zdroj: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Naklady_EET.pdf

Graf 9 Předpokládané provozní náklady v milionech Kč

Zdroj: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Naklady_EET.pdf

Graf č. 8 znázorňuje počáteční výdaje na projekt EET za Generální finanční ředitelství. Celkové počáteční náklady byly v celkové výši 365 986 042,87 Kč. Příloha č. 2

Technické zajištění zahrnuje především náklady na HW, SW, ADIS, služby SPCSS a služby certifikační autority. Ostatní náklady zahrnují především náklady na kontrolní nákupy,

³¹ *Elektronická evidence tržeb* [online]. Celní a finanční správa ČR: Celní a finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/eet/Stranky/default.aspx>

*náklady spojené s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji, náklady na externisty podílející se na realizaci Projektu etržby, vypořádání se SPCSS, náklady na projektový dohled. Mzdové náklady zahrnují mzdové náklady včetně příslušenství, tj. sociální a zdravotní pojištění a FKSP, cílové odměny zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu. Náklady CS zahrnují náklady na cestovné, náklady na dopravní prostředky pro EET, pořízení vybavení pro zaměstnance; nejsou zahrnuty mzdové náklady. Náklady MF zahrnují náklady na poradenské služby (p. Hlavica), náklady na studii proveditelnosti.*³²

Graf č. 9 znázorňuje provozní náklady pro rok 2017 až 2019 na projekt EET. Dle informací GFŘ se provozní náklady nebudou zvyšovat, ani snižovat a zůstanou ve stejné výši jako pro rok 2019 v celkové hodnotě 308 000 000,00 Kč. Příloha č.2

*Technické zajištění zahrnuje především na SW, služby SPCSS a dále také náklady na ICT vybavení zaměstnanců, služby certifikační autority a další standardní provozně technické náklady. Ostatní náklady v roce 2017 a 2018 zahrnují kontrolní nákupy a náklady spojené s pořízením obálek zasílaných povinným subjektům s registračními údaji, v roce 2019 zahrnují ostatní náklady pouze kontrolní nákupy. Mzdové náklady zahrnují mzdové náklady včetně příslušenství, tj. sociální a zdravotní pojištění a FKSP.*³³

Jak již bylo uvedeno, tak do EET zasáhl také Ústavní soud ČR, který zrušil plánované zavedení třetí a čtvrté etapy EET. S odloženou platností zamítl také několik dalších ustanovení zákona o evidenci tržeb, což se vztahuje na bezhotovostní platby a rodná čísla osob na účtenkách. Novela zákona, která zaváděla třetí a čtvrtou vlnu EET, je zatím stále v jednání v Poslanecké sněmovně ČR a neprošla tak ani prvním čtením. Jak již bylo uvedeno, tak další fázi EET bude možné spustit nejdříve v polovině roku 2019. Vše podstatné se bude odvíjet od schválení novely zákona. Podle této novely by například

³² *Elektronická evidence tržeb* [online]. MF ČR a Finanční správa ČR: MF ČR a Finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/>

³³ *Elektronická evidence tržeb* [online]. MF ČR a Finanční správa ČR: MF ČR a Finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/>

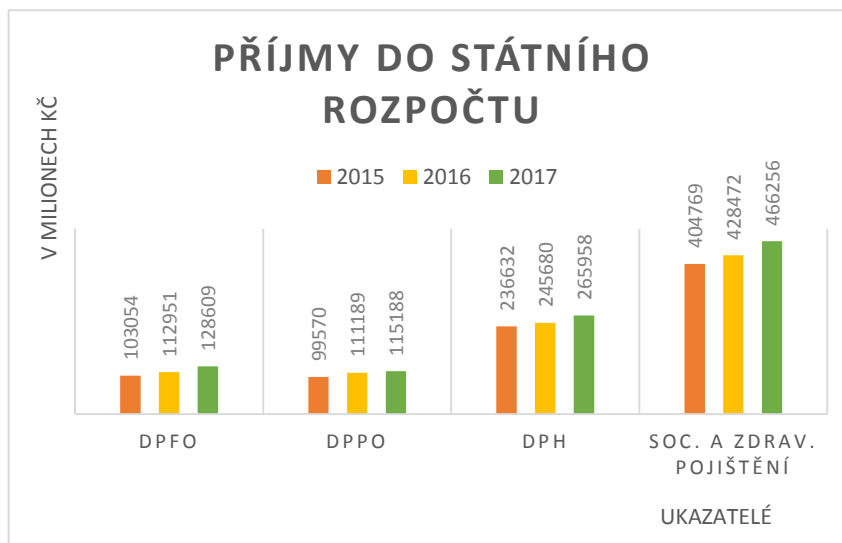
podnikatelé s nízkými příjmy, kteří nejsou plátcí DPH, mohli evidovat tržby bez připojení k internetu. Jejich povinností by bylo využívat papírové účtenky, které jsou poskytnuté Ministerstvem financí ČR a jednou za čtvrtletí pak poslat Finanční správě ČR údaje o tržbách.

Předpokládané náklady státu na tisk účtenek by se měly pohybovat v objemu celkem 250 miliónů korun. Třetí vlna by se měla týkat stánkového prodeje občerstvení bez stolů a židlí, farmářských trhů, dále služeb účetních, advokátů či lékařů. Tyto další vlny EET by se měly týkat okolo 300 tisíc podnikatelů. Podnikatelé tak často pořizují jednorázová placená řešení. Toto však nenabízí možnost aktualizace, které jsou příkladně v obchodu a v restauračních zařízeních nutné kvůli měnícím se podmínkám na českém trhu. Jedná se zejména o nastavení DPH u jednotlivých druhů zboží. V systémech pro řešení EET musí být obsahově řešena možnost zohlednit změny legislativy, ale také nová pravidla týkající se případných změn. Tato všechna opatření mají vliv pro příjmy i náklady z hlediska státního rozpočtu.³⁴

Obecně se tedy inkaso DPH do veřejných rozpočtů navýšilo o více jak 17 procent. Ekonomika roste přibližně pětiprocentním tempem a je tak možné konstatovat, že rozdíl v obou ukazatelích je způsobem lepším výběrem daní ze strany státu. České ekonomice se daří a toto je patrné na lepším výběru daní a vyšších příjmech do státního rozpočtu, jak bylo uvedeno výše. Na straně příjmů státního rozpočtu je tak znatelný dvojciferný růst celostátních daňových výběrů a výběrů pojistného. Příkladně inkaso DPH na úrovni veřejných rozpočtů meziročně vzrostlo o 10,1 miliardy korun. Toto je nárůst o 17,4 procent, jak bylo uvedeno výše. Nejrychleji a nejvíce se zvýšil výběr DPH, který je spojen s maloobchodními tržbami. Vliv má také rostoucí zaměstnanost společně s vyššími mzdami, které přinášejí do rozpočtu větší finanční prostředky z daně z příjmu a pojistného, kdy toto je na výsledcích státního rozpočtu také patrné.

³⁴ *Elektronická evidence tržeb* [online]. Celní a finanční správa ČR: Celní a finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/eet/Stranky/default.aspx>

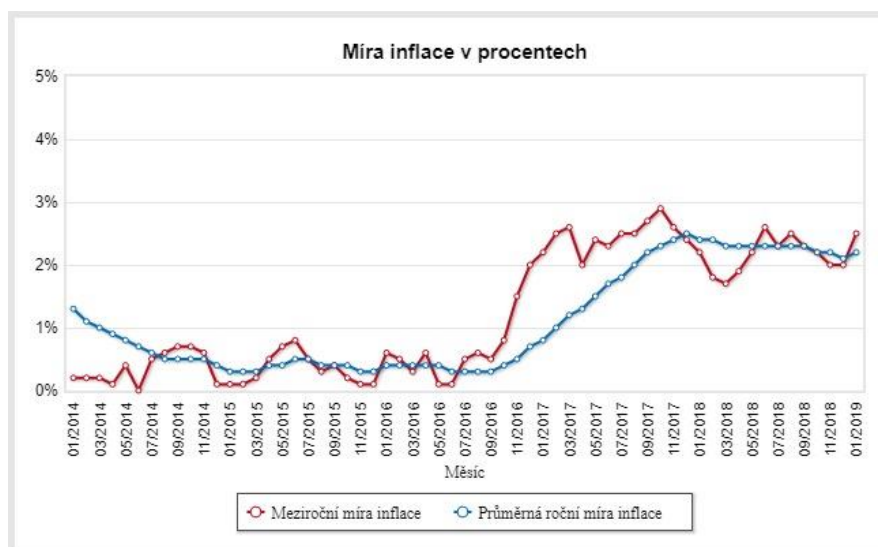
Graf 10 Příjmy do státního rozpočtu (v milionech Kč)

Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2018>

Z grafu č. 10 vyplývá, že příjmy do státního rozpočtu v období roku 2015 – 2017 se postupně zvyšují. Na dani z příjmů fyzických osob „DPFO“ bylo v roce 2017 vybráno do státního rozpočtu o 25 555 mil. Kč více než v roce 2015, na dani z příjmů právnických osob „DPPO“ za rok 2017 výběr inkasa dosahoval o 15 618 mil. Kč více než v roce 2015. Mezi nepřímé daně patří daň z přidané hodnoty „DPH“, která je největším přínosem do státního rozpočtu ve výběru daní. V roce 2017 bylo do státního rozpočtu na DPH odvedeno 236 632 mil. Kč, tj. o 29 326 mil. Kč více než v roce 2015. Největší podíl příjmů do státního rozpočtu činil odvod pojistného na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdravotní pojištění. Z důvodu růstu mezd ve veřejném i soukromém sektoru příjmy v roce 2017 dosahovaly 466 256 mil. Kč, celkově o 61 487 mil. Kč více, než v roce 2015.

Graf 11 Míra inflace

Zdroj: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace_animovany_graf

Graf č 11 Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců.

Graf č 12 znázorňuje růst HDP v ČR a EU dle informací ČSÚ

Hrubý domácí produkt vzrostl v roce 2018 podle předběžného odhadu o 3,0 %. Ve 4. čtvrtletí HDP mezičtvrtletně vzrostl o 1,0 % a meziročně se zvýšil o 2,9 %.

České ekonomice se dařilo i v roce 2018. Hrubý domácí produkt (HDP) očištěný o cenové vlivy a sezónnost³⁵ vzrostl v uplynulém roce podle předběžného odhadu o 3,0 %. K jeho růstu přispěla významně domácí poptávka, zvláště tvorba hrubého fixního kapitálu a výdaje na konečnou spotřebu domácností. K růstu hrubé přidané hodnoty (HPH) nejvýrazněji přispěla odvětví průmyslu a skupina odvětví obchodu, dopravy, skladování, ubytování a stravování. Vysoký růst HPH zaznamenalo rovněž odvětví stavebnictví a odvětví informačních a komunikačních činností.

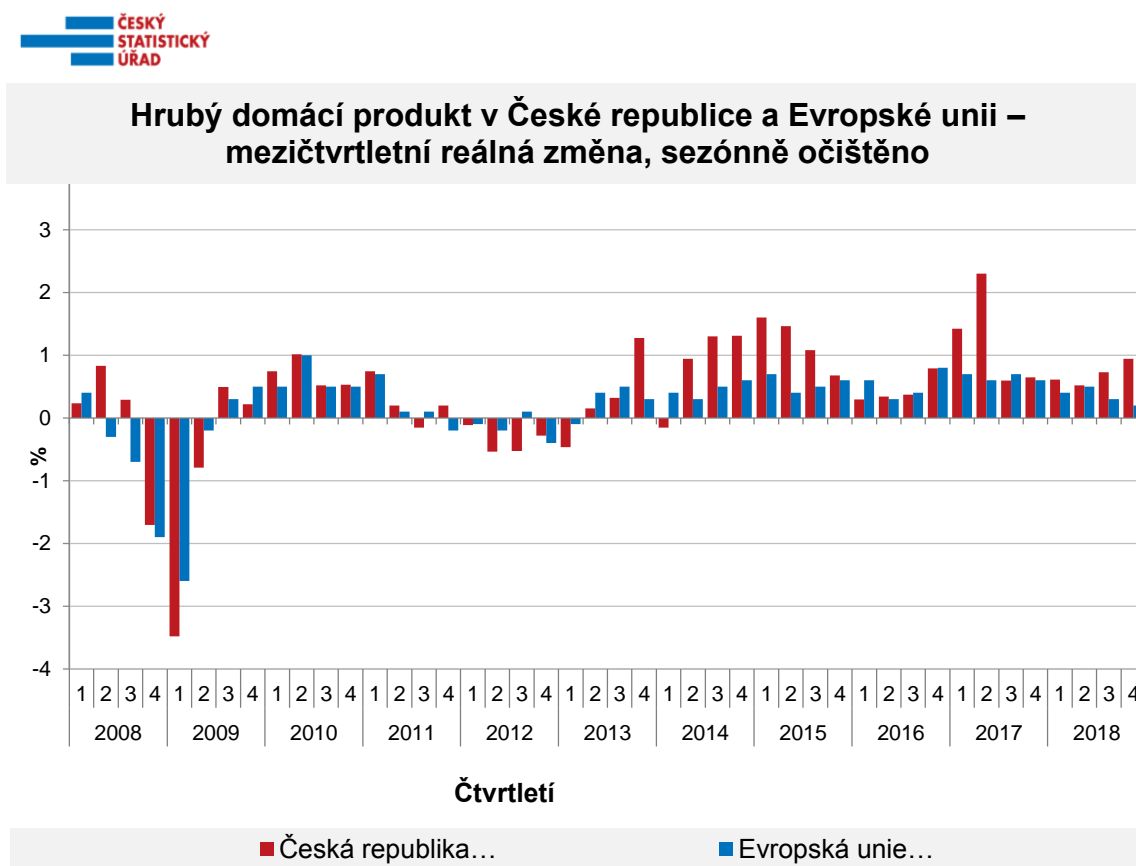
Výkonnost ekonomiky v závěru roku rostla rychlejším tempem než v předchozím čtvrtletí, v mezičtvrtletním srovnání bylo tempo růstu HDP nejvyšší za posledních šest čtvrtletí. V posledním čtvrtletí předchozího roku vzrostl HDP mezičtvrtletně o 1,0 % a meziročně

³⁵ Všechny zde uváděné údaje jsou očištěny o změny cen, sezónní vlivy a nestejný počet pracovních dní.

o 2,9 %. Růst HDP ve 4. čtvrtletí byl tažen zejména zahraniční poptávkou. K růstu významně přispěla i domácí poptávka po investičním zboží.

Zaměstnanost³⁶ vzrostla v loňském roce o 1,6 %. Ve 4. čtvrtletí byla zaměstnanost o 0,4 % vyšší než v předchozím čtvrtletí a oproti stejnému čtvrtletí loňského roku vzrostla o 1,5 %.³⁷

Graf 12 Hrubý domácí produkt v ČR a EU v %

Zdroj: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace_animovany_graf

³⁶ Zaměstnanost v pojetí národních účtů.

³⁷ Český statistický úřad [online]. ČSÚ, 2019 [cit. 2019-03-02]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/czso/cri/tvorba-a-uziti-hdp-4-ctvrtleti-2018>

5 Diskuse

Finanční a Celní správa při místním šetření u daňového subjektu kontroluje, zda správně eviduje tržby, vystavuje povinné účtenky, zasílá údaje o provedených transakcích do systému EET a plní oznamovací povinnost.

Zároveň Finanční správa využívá zasláná data od daňových subjektů do systému EET k další kontrolní činnosti v rámci plátců daně z přidané hodnoty. Údaje poskytnuté v rámci EET jsou v systému Finanční správy porovnávány s údaji uvedenými v podaných daňových přiznáních k dani z přidané hodnoty. Povinnost daňového subjektu registrovaného k dani z přidané hodnoty, je podávat daňové přiznání k dani z přidané hodnoty za určené zdaňovací období. V případě, kdy správce daně v rámci vyhledávací činnosti z údajů EET zjistí nesrovnalosti ve výši uskutečněného plnění vykázaného daňovým subjektem v podaném daňovém přiznání a údajů z EET, zahájí správce daně s daňovým subjektem správní řízení. Správce daně v některých případech daňovému subjektu nepřiznanou daň vyměří ve vyměřovacím řízení dle daňového řádu. Dle mého názoru a z vlastní zkušenosti referenta správy daní ve vyměřovacím oddělení pro právnické osoby je zasílání údajů o EET jednou z možností kontroly Finanční správy uskutečněných plnění daňových subjektů. Bohužel se velmi často stává, že daňový subjekt ve zdaňovacím období zašle vyšší hodnotu vykázaných tržeb, než přizná v daňovém přiznání k dani z přidané hodnoty za stejné zdaňovací období a odvede tak menší daň do státního rozpočtu.

Společně se zavedením EET spustila finanční správa aplikaci elektronické evidence tržeb (AET), která slouží úředním osobám k nahlížení na data poplatníků, kteří podléhají evidenci tržeb dle zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb (dále jen „ZoET“). V této aplikaci mohou oprávněné úřední osoby u vybraného poplatníka mezi jiným např. nahlížet na údaje o poplatníkovi a o provozovnách, zobrazovat sumární údaje tržeb poplatníka za určité období, zobrazit si jednotlivou datovou zprávu evidované tržby zaslanou poplatníkem, ověřit účtenku apod.. Na základě těchto dat má správce možnost efektivně porovnat, zda tyto hodnoty korespondují s hodnotami zdanitelných plnění uvedených na řádku č. 1 a 2 daňového přiznání vykázaných daňovým subjektem za odpovídající období, aniž by k tomu potřeboval součinnost daňového subjektu nebo jiných orgánů (bank, obchodních partnerů daňového subjektu atd.). Před zavedením EET nebyla takováto

kontrola vůbec možná natož v tak krátké době. Údaje o hotovostních platbách evidovaných v systému EET navíc pochází přímo od daňového subjektu, lze je tudíž využít jako důkazní prostředky v souladu s ust. § 93 odst. 1 daňového řádu. To správci daně umožňuje během krátkého časového úseku a bez zbytečných administrativních úkonů stanovit daňovému subjektu daň ve správné výši a tím zefektivnit výběr daní a bojovat proti daňovým únikům.

Na stejném principu funguje i kontrolní hlášení. Je dalším z nástrojů v boji s daňovými úniky, který má pomoci detekovat podvodné subjekty, které „prošly sítí“ registrace, a následně jejich identifikací je také eliminovat ze systému podvodných transakcí. Zpracováním KH jsou postupně porovnávána data o uskutečněných plněních dodavatelů s daty u odběratelů s cílem odstranit pochybení v údajích o dokladech a dále jsou porovnávány údaje z DAP a KH u jednoho plátce. KH tedy pracuje na principu sběru dat od všech plátců, jejich porovnání = párování v reálném čase. Výsledkem je identifikace organizovaného spojení plátců neoprávněně čerpajících finanční prostředky. Dosud trvalo velmi dlouho, než správce daně při prověřování nadměrných odpočtů u konečných článků řetězce dohledal počátek řetězce tj. ty osoby, které daň skutečně nezaplatí a nepřiznají, a které takto svým konáním umožňují následně v řetězci konečnému článku čerpat výhodu.

Jedná se o rychlé prověření dvou účastníků transakce a zjištění, který z plátců nesoulad způsobil a po tomto zjištění bezodkladně daň doměřit. Smyslem není v této fázi žádné rozsáhlé šetření dalších účastníků vztahu.

6 Závěr

Z pohledu daňového subjektu zavedení EET vedlo k narovnání podnikatelského prostředí. Všichni podnikatelé musí odvádět ze svých uskutečněných příjmů daně. Po zavedení EET jsou příjmy evidované a Finanční správou více kontrolovatelné. Převážně v pohostinství se zásluhou zavedení EET zlepšily pracovní podmínky pro zaměstnance, a to z důvodu zvýšení mezd a tím i vyššího odvodu pojistného.³⁸ Restaurace začaly evidovat své skutečné příjmy a k nim uplatňují i vyšší výdaje / mzdové náklady ve skutečné výši/. Dle kvantitativního šetření vstupní náklady na zavedení a dále provoz EET nejsou v takové výši, že by byly zvyšovány ceny zboží a služeb z důvodu spuštění EET. Negativem zavedení EET je pro daňový subjekt vyšší administrativní zátěž a širší komunikace s Finanční správou, což může způsobovat některým podnikatelům hlavně v oblasti znalostí výpočetní techniky problémy.

Specifikovat exaktně kolik finančních prostředků na výběru daní přinesla EET a kontrolní hlášení do tuzemského daňového řádu, je podle ekonomických a daňových odborníků složité. Při predikci by se vycházelo z modelu výběru jednotlivých daní ve vztahu k vývoji české ekonomiky. Je tak možné uvést, že co není součástí zrychleného růstu ekonomiky, tak by bylo možné zohlednit při lepším výběru daní. Tyto predikce a výpočty tak může realizovat Ministerstvo financí ČR, které má pro tento účel dostatek relevantních dat.

Inkaso DPH do veřejných rozpočtů se navýšilo o 17,4 procent. Ekonomika roste přibližně pětiprocentním tempem a je tak možné konstatovat, že rozdíl v obou ukazatelích je způsobem lepším výběrem daní ze strany státu. České ekonomice se daří a toto je patrné na lepším výběru daní a vyšších příjmech do státního rozpočtu.

Za velký přínos po zavedení EET můžeme považovat poskytnuté informace od daňových subjektů pro finanční správu, která je ve velké míře využívá pro svá daňová řízení při správě daní. Správce daně velmi rychle a plynule vede a ukončuje daňová řízení a tím zefektivňuje výběr daní. Finanční správa má nyní dostatek informací v boji s daňovými úniky. Na základě EET a kontrolního hlášení má správce daně větší možnosti kontroly při

³⁸ *Elektronická evidence tržeb* [online]. MF ČR a Finanční správa ČR: MF ČR a Finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <http://mfcr.cz/>

splnění daňových povinností, převážně u nepřímých daní. Je tak možné uvést, že elektronická evidence tržeb a kontrolní hlášení pomohly ke zvýšení výběru daní.

Podle ekonomických analytiků odpovídá stav českého hospodářství současnému vrcholu ekonomického cyklu, který je typický tendencí domácností k většímu zvyšování spotřeby. Na počátku roku 2019 pak dále akcelerovaly mzdy, které rostou meziročním tempem více jak o osm procent. Ve výdajích pak vykazují značný růst platy ve veřejném sektoru a transfery za sociální služby a do školství.

V případě, že budou daňové subjekty, a to bez výjimek, evidovat všechny uskutečněné příjmy (tržby) v rámci EET, znamená to pro správce daně větší kontrolu plnění daňové povinnosti v závislosti k dani z přidané hodnoty a k dani z příjmů.

Tato varianta online evidence tržeb s Finanční správou je ale velmi finančně nákladná z hlediska uchovávání celkového objemu dat na uložišti Finanční správy.

Možnosti jak zvýšit efektivnost výběru daní lze doporučit upřednostnění v obchodním styku povinnost platbu kartou a bezhotovostní úhradu. Platby kartou u obchodníků a mezibankovní platební styk je pro kontrolní činnosti u daňových subjektů nejúčinnější a nejpřesnější. Takto provedené úhrady jsou prokazatelné a obtížně manipulovatelné. Tato varianta má ale i své slabé stránky. Případné krácení daňové povinnosti lze prokázat jen při zahájení daňové kontroly. Kapacita kontrolních úředníků u finančních úřadů je ale omezena, a tak daňová kontrola není u všech daňových subjektů reálná.

Závěrem musíme také konstatovat, že zavedení EET bude mít ty nejlepší výsledky za předpokladu, že se spustí třetí a čtvrtá fáze evidence tržeb, která v tuto chvíli postoupila v Poslanecké sněmovně k druhému čtení. Pak budou mít stejné podmínky (z hlediska výběru daní) všichni podnikatelé.

7 Seznam použitých zdrojů

E-Government EU: e-Government - Evropská komise [online]. EU: EU, 2018 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/egovernment_en

Elektronický portál Finanční správy ČR: EPO2 [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_epo/epo2/uvod/vstup.faces

OECD, 2001. *E-government: Analysis Framework and Methodology*.

EGov: e-Government - pojem [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.egov.cz/slovník-pojmu/e>

Český statistický úřad ČR: EPO2 [online]. ČR: ČR, 2018 [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <https://czso.cz/csu/czso/domov>

Elektronická evidence tržeb [online]. Celní a finanční správa ČR: Celní a finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/eet/Stranky/default.aspx>

Elektronická evidence tržeb [online]. MF ČR a Finanční správa ČR: MF ČR a Finanční správa ČR, 2019 [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <http://mfcr.cz/>

KOKLES, M., GRELL, M. *Informačné systémy regiónov a verejnej správy*. Bratislava: VŠEMVS, 2008. 149 s. ISBN 978-80-89143-71-9.

HAMERNÍKOVÁ, B. *Problémy optimalizace rozpočtové a fiskální politiky*. 1. Praha: Matfyzpress, 2010. 131 s. ISBN 978-80-7378-150-7.

DRUCKER, P., MACIARIELLO, D. *Drucker na každý den: 366 zamyšlení a podnětů, jak dělat správné věci*. Praha: Management Press, 2006. ISBN 80-7261-140-2.

SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. *Podniková ekonomika*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-274-8.

CURTIS, G., COBHAM, D. *Business Information Systems: Analysis, Design and Practice*. 5. vyd. London: Financial Times Management, 2005. 686 s. ISBN 978-0-273-68792-4.

DOUCEK, P.. *Informační management*. Praha: Professional Publishing, 2010. 251 s. ISBN 987-80-7431-010-2.

LAUDON, K. C., LAUDON, J. P. *Manager Information Systems: Managing the digital firm*. 12. vyd. New Jersey: Prentice Hall, 2011. 640 s. ISBN 978-0-13-214285-4.

RAINER, R. K., CEGIELSKY, C. G. *Introduction to Information Systems: Supporting and Transforming Business*. 3.vyd. New York: John Wiley & Sons Inc., 2010. 528 s. ISBN 978-0470-47352-8.

VOŘÍŠEK, J. *Principy a modely řízení podnikové informatiky*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2008. 446 s. ISBN 978-80-245-1440-6.

8 Přílohy

8.1 Dotazník

Vážení přátelé,

Jsem studentkou oboru Veřejná správa a regionální rozvoj na Ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze. V současném období zpracovávám bakalářskou práci na téma Zhodnocení elektronické evidence tržeb z hlediska daňového subjektu a správce daně. Pro praktickou část zpracovávám kvalitativní šetření s cílem zjistit zkušenosti daňových subjektů s využíváním EET ve stravovacích a ubytovacích službách, v maloobchodě a velkoobchodě. Z tohoto důvodu se na Vás obracím se žádostí o spolupráci při vyplnění krátkého dotazníku. Termín odeslání nejpozději do 30.11.2018

Děkuji předem za spolupráci.

S pozdravem

Jitka Forstová
Tel. 724 240 251

Dotazník

Otázka 1. Myslíte si, že zavedení elektronické evidence tržeb vedlo:

(vyberte pouze jednu z variant)

- k narovnání podnikatelského prostředí
- k vyššímu výběru daní
- novým způsobům omezování plateb daní (zvyšování nákladů, snižování tržeb)
- nevím

Otázka 2. Myslíte si, že dochází ke zneužívání informací finanční správou?

(vyberte pouze jednu z variant)

- určitě ano
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím

Otázka 3. Jaké dopady mělo zavedení EET pro Vaši firmu?

(vyberte pouze jednu z variant)

- žádné
- pozitivní
- negativní
- likvidační
- nevím

Otázka 4. Čeho jste se nejvíce obával/a před zavedením EET do firmy?

(vyberte pouze jednu z variant)

- zvýšení tržeb a nutnosti stát se plátcem DPH
- placení vyšších daní
- nárůstu administrativy
- zneužití informací o mém podnikání
- velkých vstupních nákladů

Otázka 5. Zdražil/a jste po přechodu na EET Vaše zboží nebo služby?

(vyberte pouze jednu z variant)

- určitě ano
- spíše ano
- určitě ne
- spíše ne
- nevím

Otázka 6. Jaké byly Vaše reálné náklady na zavedení EET?

(vyberte pouze jednu z variant)

- žádné
- do 5 tisíc Kč
- 6 až 10 tisíc Kč
- 10 a 20 tisíc Kč
- 20 až 50 tisíc Kč

- nevím

Segmentační otázky

Otázka 7. Pohlaví

- muž
- žena

Otázka 8. Zařazení podle věkových skupin

- 18 - 34 let
- 35 - 44 let
- 45 - 54 let
- 55 - 64 let
- 65 let a výše

Otázka 9. Nejvyšší ukončené vzdělání

- Vyučen/a
- Střední vzdělání
- Střední vzdělání s výučním listem
- Střední vzdělání s maturitní zkouškou
- Vysokoškolské bakalářské
- Vysokoškolské Mgr., Ing.

Otázka 10. Délka podnikání

- do 5 let
- 6-9 let
- 10-14 let
- 15 let a více

Otázka 11. V kterém oboru podnikáte?

(V případě, že ve více, vyberte pouze rozhodující obor)

- stravovací služby
- ubytovací služby
- maloobchod
- velkoobchod

8.2 Náklady na projekt etržby a provoz

Náklady na projekt etržby a provoz

	Početní náklady na projekt etržby za GFR (vč. DPH)	Předpokládané provozní náklady FS pro r. 2017 - 2019 (vč. DPH)					Celkem
		2017	2018	2019	2020	2021	
Technické zajištění	151 023 314,80 Kč	139 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	654 023 314,80 Kč
FR	26 092 345,34 Kč	14 000 000,00 Kč	2 000 000,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	42 092 345,34 Kč
Ostatní	7 001 502,73 Kč	20 150 000,00 Kč	21 000 000,00 Kč	20 000 000,00 Kč	20 000 000,00 Kč	20 000 000,00 Kč	108 151 502,73 Kč
Mzdové náklady	181 868 890,00 Kč	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	1 166 868 890,00 Kč
Celkem	365 996 042,87 Kč	370 150 000,00 Kč	311 000 000,00 Kč	308 000 000,00 Kč	308 000 000,00 Kč	308 000 000,00 Kč	
Náklady MF	1 800 000,00 Kč	x	x	x	x	x	
Náklady CS	3 500 000,00 Kč	x	x	x	x	x	

Vysvětlení:

Početní náklady na projekt etržby

Technické zajištění zahrnuje především náklady na HW, SW, ADIS, služby SPCSS a služby certifikační autority.

Ostatní náklady zahrnují především náklady na kontrolní nákupy, náklady spojené s pořízením oběhů zasilaných povinným subjektem s registračními údaji, náklady na externisty podílející se na realizaci Projektu etržby, vypořádání se SPCSS, náklady na projektový dohled.

Mzdové náklady zahrnují mzdové náklady včetně příslušenství, tj. sociální a zdravotní pojištění a FKSP, cílové odměny zaměstnanců podílejících se na realizaci projektu.

Náklady CS zahrnují náklady na cestovné, náklady na dopravu prostředky pro EET, pořízení vybavení pro zaměstnance; nejsou zahrnuty mzdové náklady

Náklady MF zahrnují náklady na poradenské služby (p. Hlavica), náklady na studii proveditelnosti

Provozní náklady za GFR

Technické zajištění zahrnuje především na SW, služby SPCSS a dále také náklady na ICT vybavení zaměstnanců, služby certifikační autority a další standardní provozní technické náklady.

Ostatní náklady v roce 2017 a 2018 zahrnují kontrolní nákupy a náklady spojené s pořízením oběhů zasilaných povinným subjektem s registračními údaji, v roce 2019 zahrnují ostatní náklady pouze kontrolní nákupy.

Mzdové náklady zahrnují mzdové náklady včetně příslušenství, tj. sociální a zdravotní pojištění a FKSP.